

DZIENNIK URZĘDOWY

Wydziału Oświecenia Publicznego

Województwa Śląskiego

KATOWICE.

10. maja 1928.

Pozycja	TREŚĆ:	Strona
74.	Rezporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska oraz sędziów i prokuratorów	103
75.	Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11. stycznia 1928 r. o utworzeniu Kasy Wzajemnej Pomocy Uczniów szkół zawodowych	104
76.	Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wydawnictw, dozwolonych do użytku w szkołach	106
77.	Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie dozwolenia do użytku w szkołach wydawnictw	108
78.	Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, do Kuratorów Okręgów Szkolnych oraz Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących i państwowych seminarjów nauczycielskich, w sprawie zgłaszania się nauczycieli szkół średnich do egzaminu	111
79.	W sprawie zwrotu kosztów podróży	112
80.	Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych oraz do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, w sprawie sprawozdań ze stanu bibliotek w szkołach powszechnych	113
81.	Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych, do inspektoratów szkolnych, do Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem, do inspektoratów szkolnych do dyrekcji i kierownictw szkół i do ogółu nauczycielstwa w sprawie natrysków szkolnych	116
82.	Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych, do Wydz. Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem i do Liceum Krzemienieckiego, w sprawie badań zdrowotnych nauczycielstwa	118
83.	Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P. w sprawie zasiłków Kas Chorych dla pracowników kontraktowych	118

84. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego, Pomorskiego, Wydziału Oświecenia w Urzędzie Śląskim Wojewódzkim w Katowicach oraz do Uniwersytetu w Poznaniu, w sprawie zwolnienia dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych z funduszu Państwa od dodatku do podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych	119
85. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich władz i urzędów, podlegających bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P., w sprawie sposobu zaliczania służby wojskowej do wysługi emerytalnej	120
86. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem, w sprawie udziału hufców szkolnych w uroczystościach i dokonywania w nich inspekcji	120
87. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych i do Województwa Śląskiego w sprawie świąt sportowych młodzieży	121
88. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych, do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Liceum Krzemienieckiego, w sprawie kursu muzycznego dla nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich	123
89. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lutego 1927 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izłą Kontroli w sprawie kontroli wpływów za wydane pracownikom państwowym karty porady lekarskiej	124
90. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz Liceum Krzemienieckiego w Krzemieńcu, w sprawie rozkładu kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w roku 1928	126
91. Okólnik Wydziału Oświecenia Publicznego w sprawie programu zawodów szkolnych na rok 1928	140
92. Okólnik Wydziału O. P. w sprawie programu zawodów szkolnych na rok 1928	146
93. Okólnik Wydziału O. P. w sprawie kursów ogrodniczych dla nauczycieli	147
94. Wykaz świadectw i druków szkolnych oraz urzędowych, drukowanych w Drukarni Państwowej według wzorów, ustalonych przez Ministerstwo W. R. i O. P.	148
95. Ceny świadectw i druków szkolnych, oraz urzędowych	155
96. Wiadomości osobiste	156
97. Konkursy	156
98. Komunikaty	110
99. Zmarli	161
100. Książki polecane	161
101. Ogłoszenia	162

Rozporządzenia i okólniki.

Poz. 74.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 22. marca 1928 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 38 — 1928, poz. 370).

w sprawie zmiany niektórych przepisów o uposażeniu funkcyjarszów państwowych i wojska oraz sędziów i prokuratorów.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2. sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1.

W art. 7. ustęp ostatni, zdanie ostatnie, ustawy z dnia 9. października 1923 r. o uposażeniu funkcyjarszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) dodaje się po słowach:

„Jeżeliby jednak następny szczebel w danej grupie był“ słowa: „równy lub“.

Art. 2.

Art. 10 ustęp ostatni wymienionej ustawy z dnia 9. października 1923 r. uchyla się.

Art. 3.

W art. 15 wymienionej ustawy z dnia 9. października 1923 r. skreśla się wyraz „stałym“, a w art. 19 ustęp 1 teje ustawy słowo „stali“.

Art. 4.

opuszczono.

Art. 5.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Skarbu, Ministrowi Sprawiedliwości oraz innym właściwym ministrom.

Art. 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1. marca 1928 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:

J. Piłsudski.

Minister: **K. Bartel.**

Minister Spraw Wewnętrznych: **Stawoj Składkowski.**

Minister Spraw Zagranicznych: **August Zaleski.**

Minister Skarbu: **Czechowicz.**

Minister Sprawiedliwości: **A. Meysztowicz.**

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Dr. Dobrucki.

Minister Rolnictwa: **K. Niezabytowski.**

Minister Przemysłu i Handlu: **E. Kwiatowski.**

Minister Komunikacji: **Romocki.**

Minister Robót Publicznych: **Moraczewski.**

Minister Pracy i Opieki Społecznej: **Dr. Jurkiewicz.**

Minister Reform Rolnych: **Witold Staniewicz.**

Minister Poczty i Telegrafów: **Bogusław Miedziński.**

75.

Z a r z ą d z e n i e

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 11. stycznia 1928 r.

o utworzeniu Kasy Wzajemnej Pomocy Uczniów szkół zawodowych.

(Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 3, poz. 48 z r. 1928).

§ 1.

Od początku roku szkolnego 1927/28 ustanawiam w państwowych szkołach zawodowych, w których używane są silniki i maszyny albo narzędzia dla pracy ręcznej, lub istnieją laboratorja chemiczne, opłatę od uczniów w sumie 1 (jeden) złoty rocznie na Kasę Wzajemnej Pomocy uczniów państwowych szkół zawodowych, zwanej w dalszym ciągu niniejszego rozporządzenia „Kasą”.

§ 2.

Uczniowie z początkiem roku szkolnego składają opłaty w dyrekcji szkoły, która przesyła je do Pocztowej Kasy Oszczędności na specjalny w tym celu otwarty rachunek czekowy.

§ 3.

Zadaniem Kasy jest w razie nieszczęśliwego wypadku ucznia przy pracy w warsztatach i laboratorjach szkolnych, oraz na wycieczkach szkolnych (nie rozrywkowych) zapewnić poszkodowanemu w miarę środków Kasy pomoc lekarską i koszty kuracji, jako to: leczenia w szpitalu lub w klinice, lekarstw, opatrunków, nadto koszty protez, a w razie zgonu koszty pogrzebu.

§ 4.

Kasa pozostaje w bezpośrednim zarządzie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, które w każdym przypadku decyduje, czy są warunki udzielenia pomocy z Kasy oraz określi rodzaj, wysokość, trwanie i sposób świadczeń, wymienionych w § 3-im.

§ 5.

Skarb Państwa w żadnym wypadku z jakiegokolwiek bądź tytułu z racji prowadzenia Kasy Wzajemnej Pomocy uczniów państwowych szkół zawodowych nie będzie ponosił żadnych ciężarów.

§ 6.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządzi utworzenie z nadwyżki dochodów nad wydatkami kapitału żelaznego, którego odsetki jedynie używane będą:

- a) na cele wymienione w § 3-im,
- b) na wychowanie fizyczne uczniów państwowych szkół zawodowych.

Warszawa, dnia 11 stycznia 1928 r. (Nr. III. H. 11792/27).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) Dr. Dobrucki.

Z a r z ą d z e n i e

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wydawnictw, dozwolonych do użytku w szkołach.

Pan Minister W. R. i O. P. zaliczył niżej wymienione wydawnictwa w poczet dozwolonych i ustalił dla nich następujące kwalifikacje:

I. Podręczniki:

- a) zarządzeniem z dnia 4. lutego 1928 r. Nr. II. 1822/28:
Wóycicki Kazimierz, Stylistyka i rytmika polska, podręcznik dla szkoły i samouków, wydanie VII, Gebethner i Wolff, 1927 —
 podręcznik dozwolony do użytku uczniów klasy V szkół średnich;
- b) zarządzeniem z dnia 10 lutego 1928 r. Nr. II. 488/28:
Gebert B. i Gebertowa G., Opowiadanie z dziejów powszechnych, cz. II, wydanie czwarte, **Książnica—Atlas, 1927** —
 podręcznik dozwolony do użytku uczniów klasy VI-ej szkół powszechnych;
- Pawłowski S. i Janelli M.**, Polska Współczesna, wyd. drugie. **Książnica—Atlas, 1927** —
 podręcznik dozwolony do użytku uczniów klasy VII-ej szkół powszechnych;
- c) zarządzeniem z dnia 14 lutego 1928 r. Nr. II. 2075/28:
Kisielewska J., W służbie Ojczyzny, pogadanki historyczne dla IV. oddziału, cz. I, wyd. 10-te, Gebethner i Wolff, 1927; cz. II, wyd. 5-te Gebethner i Wolff, 1927 —
 wydawnictwo dozwolone jako podręczniki do użytku uczniów oddziału IV szkoły powszechnej;
- d) zarządzeniem z dnia 16 lutego 1928 r. Nr. II. 1634/28:
St. Pawłowski i M. Mścisz, Geografia ogólna, podręcznik dla seminarjów nauczycielskich, Lwów—Warszawa, 1926, **Książnica—Atlas**, wydanie drugie poprawione i uzupełnione —
 podręcznik dozwolony do użytku uczniów seminarjów nauczycielskich;
- e) zarządzeniem z dnia 21 lutego 1928 r. Nr. II. 1987/28:
Cezak J. St., Geografia gospodarcza wraz ze statystyką życia współczesnego (66 map i wykresów). Wydanie II powiększone, Warszawa, 1927 —
 podręcznik dozwolony dla uczniów szkół zawodowych;
- f) zarządzeniem z dnia 29 lutego 1928 r. Nr. II. 3148/28:
Mikulski A. J., „W naszej szkole“ czytanki dla III oddz. szkół powszechnych, Lwów—Warszawa. Zakład narodowy im. Osolińskich, r. 1927 —

podręcznik dozwolony do użytku uczniów szkół powszechnych wyżej zorganizowanych;

g) zarządzeniem z dnia 1 marca 1928 r. Nr. II. 3257/28:

Jakobiec J., Deutschtum, ein Lesebuch für polnische Gymnasien, I. Teil, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 —

podręcznik dozwolony do użytku uczniów kl. VII szkół średnich

II. Wydanie autorów:

Lektura uzupełniająca:

zarządzeniem z dnia 6 lutego 1928 r. Nr. II. 1744/28:

Szekspir, Juliusz Cezar, Przekład Adama Paigerta, Złoczów, W. Zuckerhandel.

Szekspir, Król Lear. Przekł. J. Paszkowskiego, Złoczów, W. Zuckerhandel,

Szekspir, Makbet, Przekład J. Paszkowskiego, Złoczów, W. Zuckerhandel,

wydanie dozwolone jako lektura podstawowa dla klasy VII szkół średnich.

Szekspir, Kupiec wenecki, Przekł. J. Paszkowskiego, Złoczów, W. Zuckerhandel,

wydanie dozwolone jako lektura uzupełniająca dla klasy VI szkół średnich.

Szekspir, Hamlet, Przekład J. Paszkowskiego, Złoczów, W. Zuckerhandel,

wydanie dozwolone jako lektura uzupełniająca dla klasy VII i VIII szkół średnich.

III. Książki pomocnicze:

a) zarządzeniem z dnia 18 lutego 1928 r. Nr. II. 1891/28:

Bogatkiewicz Wł., Synchronistyczne zestawienie dziejów powszechnych, cz. I, historia starożytna, Warszawa, 1927 —

wydawnictwo pomocnicze dozwolone dla uczniów szkół średnich;

b) zarządzeniem z dnia 21 lutego 1928 r. Nr. II. 1386/28:

Nowakowski-Szumowski, Nasz powiat. Podręcznik do nauki geografji dla klasy trzeciej szkół powszechnych powiatu inowrocławskiego —

książka pomocnicza dla nauczycieli szkół powszechnych powiatu inowrocławskiego;

c) zarządzeniem z dnia 2 marca 1928 r. Nr. II. 2623/28:

Janelli Marian Dr., Katechizm obywatelski, Kraków, 1927 —
książka pomocnicza dla nauczycieli szkół powszechnych, średnich i seminarjów nauczycielskich.

IV. Środki naukowe:

a) zarządzeniem z dnia 30 stycznia 1928 r. Nr. II. 1211/28:

Portrety zasłużonych Wielkopolan z czasów niewoli. Serja I: Jan Henryk Dąbrowski, Stanisław Staszic, Andrzej Niegolewski, Edward Raczyński, Karol Libelt, August Cieszkowski, Karol Marcinkowski, Klaudyna Potocka; Poznań, Spółka Pedagogiczna Tow. Akc. —

środek naukowy dozwolony do użytku w szkołach średnich;

b) zarządzeniem z dnia 16 lutego 1928 r. Nr. II. 1824/28:

Kosińska-Bartnicka Stanisława. Mapa opadów w Polsce, Warszawa, 1927 —

środek naukowy dozwolony dla szkół średnich i seminarjów nauczycielskich;

c) zarządzeniem z dnia 29 lutego 1928 r. Nr. II. 2135/28:

Zwoliński Tadeusz, Tatry Polskie. Mapa środkowej części Tatr w podziale 1 : 37.500. Wydanie piąte poprawione i uzupełnione —

środek naukowy dozwolony dla uczniów szkół powszechnych, średnich i seminarjów nauczycielskich;

d) zarządzeniem z dnia 2 marca 1928 r. Nr. II. 5/28:

Melodykon walizkowy Fortunata Kembrowskiego, —
środek naukowy dozwolony do użytku szkół wszelkich typów.

77.

Zarządzenie

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w sprawie dozwolenia do użytku w szkołach wydawnictw.**

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaliczył niżej wymienione wydawnictwa w poczet dozwolonych i ustalił dla nich następujące kwalifikacje:

I. Podręczniki:

zarządzeniem z dnia 10. marca 1928 r. Nr. II. 1385/28:

Galle H. i Radwanowa H. Nasza książka. Wypisy i ćwiczenia dla klasy IV szkół powszechnych. Wydanie 3-cie. M. Arct, 1927 — dozwolony dla uczniów IV klasy szkół pow.:

zarządzeniem z dnia 10. marca 1928 r. Nr. II. 1740/28:

Niewiadomska Cecylja. Czytanki dla szkół powszechnych, rok III, oddział czwarty, Kraj własny, część I, wydanie jedenaste, Warszawa. Gebethner i Wolff, 1927. oraz

Niewiadomska Cecylja, rok III, oddział czwarty, Kraj własny, część II, wydanie szóste, Warszawa, Gebethner i Wolff, 1927 — dozwolone do użytków uczniów szkół powszechnych;

zarządzeniem z dnia 10. marca 1928 r. Nr. II. 2211/28:

Jerzy Mihulowicz, Arytmetyka i algebra. Podręcznik dla seminarjów nauczycielskich, Część I. Wydanie drugie. Książnica—Atlas. Lwów—Warszawa, 1927 — dozwolony dla uczniów pierwszego kursu seminarjów nauczycielskich, dostosowany do programu, podręcznik polecony dla nauczycieli szkół powszechnych; książka poleciona dla bibliotek nauczycielskich w szkołach powszechnych i zawodowych;

zarządzeniem z dnia 10. marca 1928 r. Nr. II. 2212/28:

Stanisław Pawłowski, Geografia Europy. Podręcznik dla klas wyższych szkół średnich. Lwów—Warszawa, 1927. Książnica-Atlas — dozwolony dla uczniów klasy V szkół średnich i uczniów seminarjów nauczycielskich;

zarządzeniem z dnia 10. marca 1928 r. Nr. II. 2404/23:

Prof. Mieczysław Pożaryski, Krótki zarys elektrotechniki. Podręcznik dla szkół zawodowych. Część I. zasadnicza. Warszawa, Wydawn. J. Lisowskiej, 1928 — dozwolony dla szkół rzemieślniczo-przemysłowych i kształcących zawodowych, dostosowany do programu;

zarządzeniem z dnia 15. marca 1928 r. Nr. II. 3341/28:

Lorentz Ludwik, Metodyczny kurs języka niemieckiego, część druga, wydanie nowe. Warszawa, L. Lorentz, 1926 — dozwolony do użytku uczniów kl. III. szkół średnich i VI. oddziału szkół powszechnych 6 i 7 klasowych;

zarządzeniem z dnia 16. marca 1922 r. Nr. II. 4057/28:

Ks. Dr. Sieniatycki, Dogmatyka katolicka, wyd. VII, Kraków, 1927 r., nakład autora;

Ks. Dr. Sieniatycki, Etyka katolicka, wyd. V, Kraków, 1927 r., nakład autora —

dozwolone dla uczniów szkół średnich;

zarządzeniem z dnia 22. marca 1928 r. Nr. II. 3422/28:

Bolesław Kielski, Leçons de français, troisième année, à l'usage de la 4-e des écoles secondaires et de la 7-e des écoles primaires pour des écoles de garçons, Lwów, K. S. Jakubowski, 1927;

Bolesław Kielski, Leçons de français, troisième année, à l'usage de la 4-e des écoles secondaires et de la 7-e des écoles primaires pour les écoles de filles —

dozwolone do użytku uczniów IV. kl. klasy szkół średnich,

ogólnokształcących i VII klasy szkół powszechnych;

J. Szarota, Pierwsza książka do nauki języka francuskiego dla V. klasy szkół powszechnych i II. klasy szkół średnich, wydanie siódme przejrzone i poprawione, dla chłopców. Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927;

J. Szarota, Pierwsza książka do nauki języka francuskiego dla V. klasy szkół powszechnych i II. klasy szkół średnich, wydanie siódme przejrzone i poprawione, dla dziewcząt, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 —

dozwolone do użytku uczniów II. klasy szkół średnich ogólnokształcących i V. klasy szkół powszechnych;

J. Szarota, Druga książka do nauki języka francuskiego dla szkół powszechnych i średnich, wydanie czwarte, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 — dozwolony do użytku uczniów III. klasy szkół średnich ogólnokształcących i VI. klasy szkół powszechnych;

J. Szarota, Paryż, czwarta książka do nauki języka francuskiego dla V. klasy gimnazjum i I. kursu seminarjów nauczycielskich, wydanie trzecie zmienione, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 — dozwolony do użytku uczniów V. klasy szkół średnich ogólnokształcących i I. kursu seminarjów nauczycielskich, wydanie trzecie zmienione, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 — dozwolony do użytku uczniów V. klasy szkół średnich ogólnokształcących i I. kursu seminarjów nauczycielskich;

zarządzeniem z dnia 25. marca 1928 r. Nr. II. 4240/28:

J. Jakóbiec, J. Deutschtum, ein Lesebuch für polnische Gymnasien, II. Teil, Książnica—Atlas, Lwów—Warszawa, 1927 — dozwolony dla uczniów kl. VIII. szkół średnich.

II. Wydania autorów:

a) lektura uzupełniająca:

zarządzeniem z dnia 16. marca 1928 r. Nr. II. 3251/28:

Sienkiewicz Henryk, Bartek Zwycięzca, Warszawa. Gebethner i Wolff;

Sienkiewicz Henryk, Janko Muzykant, Latarnik, Warszawa, Gebethner i Wolff —

wydania dozwolone jako lektura uzupełniająca.

M. Dynowska, Polska w zwyczaju i obyczaju, Warszawa, Gebethner i Wolff, 1928 — wydawnictwo dozwolone dla uczniów IV. i V. kursu seminarjów nauczycielskich, oraz zalecona do bibliotek nauczycielskich.

Krasiński Zygmunt, Psalmy przyszłości, oprac. M. Kridl, Kraków, Krakowska Spółka Wydawnicza, 1928 — wydanie

dozwolone jako lektura uzupełniająca, częściowo jako lektura obowiązkowa dla kl. VIII. gimnazjów i IV. kursu seminarjów.

Sie mieński Lucjan, Portrety literackie, I. Obóz klasyków, II. Kajetan Węgierski. Złoczów, księgarnia Wilhelma Zukerkandla — wydanie dozwolone w charakterze lektury uzupełniającej dla uczniów kl. VI. i VII. gimnazjów, oraz II. i IV. kursu seminarjów nauczycielskich;

zarządzeniem z dnia 18. marca 1928 r. Nr. II. 2714/28:

Fritz Reuter, Anekdoten, część I, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 — wydanie dozwolone dla uczniów IV. i V. klasy szkół średnich, oraz I. i II. kursu seminarjów nauczycielskich.

Adalbert v. Chamisso, Peter Schlemihls wundersame Geschichte, wydał z objaśnieniami i słowniczkiem Michał Brandstätter, Lwów—Warszawa, Książnica—Atlas, 1927 — wydanie dozwolone dla uczniów VI. klasy szkół średnich ogólnokształcących i II. kursu seminarjów nauczycielskich.

III. Środki naukowe:

zarządzeniem z dnia 12. marca 1928 r. Nr. II. 2710/28:

J. M. Jurczyński, Pięć części świata. Zeszyt do ćwiczeń z geografji. Wydanie drugie, uzupełnione, Łódź, 1927. Nakładem autora — dozwolony dla uczniów szkół powszechnych i średnich.

78.

Okólnik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do

Kuratorjów Okręgów Szkolnych oraz Dyrekcyi państwowych szkół średnich ogólnokształcących i państwowych seminarjów nauczycielskich

w sprawie zgłaszania się nauczycieli szkół średnich do egzaminu.

Ministerstwo zarządza, aby nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, którzy starają się o dopuszczenie do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich na podstawie rozporządzenia z dnia 9. października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 185), składali podania drogą służbową (nie nauczyciele zaś wprost do Ministerstwa) z dołączeniem przepisanych załączników możliwie **zawczasu**, a mianowicie

- a) do egzaminu w czasie sesji wiosennej przed dniem 15 marca; w roku bieżącym wyjątkowo przed dniem 4 kwietnia, do egzaminu zaś w czasie sesji jesiennej przed dn. 15. sierpnia.

Kandydaci, którzy złożą podania po tych terminach, będą mogli zdawać egzaminy dopiero w czasie sesji następnej.

b) Równocześnie Ministerstwo zwraca uwagę Kuratorów na konieczność szybkiego nadawania dalszego biegu zgłoszonym podaniom tak, aby podania do egzaminu w czasie sesji wiosennej były przesłane do Ministerstwa przed dniem 10 kwietnia r. b., w roku bieżącym wyjątkowo przed dniem 20 kwietnia, zaś podania do egzaminu w czasie sesji jesiennej przed 10. września.

Dyrekcje szkół winny bezzwłocznie, po otrzymaniu podania, wysłać je do Kuratorjum.

Równocześnie upoważnia się dyrekcje szkół państwowych do udzielania zainteresowanym nauczycielom, kandydatom do egzaminu, na podstawie przedłożonego przez nauczyciela zawiadomienia od właściwej Komisji Egzaminacyjnej, zawierającego wiadomość o dopuszczeniu kandydata do egzaminu oraz termin egzaminu — zasadniczo jednodniowego urlopu, oraz przedłużania tych urlopów, względnie uznawania za usprawiedliwione niestawienie się do pracy nauczycieli, którzy zgłoszą się do zajęć dopiero po upływie jednego dnia od zakończenia egzaminu.

Warszawa, dnia 15 marca 1928 r. (Nr. II. P. 3527/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

79.

Ministerstwo Skarbu.

L: D. III. 3399/1/27.

Warszawa, dnia 20 marca 1928 r.

W sprawie zwrotu kosztów podróży.

Na pismo z dnia 10 grudnia 1927 r. L: III. 7535, w sprawie § 12 ustęp piąty Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomentowania) i przeniesienia (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Zaliczanie w rachunkach kosztów podróży i diet wynagrodzenia za chód po 30 groszy od kilometra z tytułu chodzenia z miejsca kwatery w miejscowości delegacji czy komisji do miejsca pracy i z powrotem, jak również z tytułu chodzenia przy pracy budowy dróg, obwałowania rzek i umocnienia jej brzegów, wszelkiego rodzaju pomiarach i t. p. nie znajduje uzasadnienia w postanowieniach wymienionego rozporządzenia.

Rozporządzenie to nie przewiduje wogóle wynagrodzenia czy zwrotu kosztów z powyższego tytułu. Nie daje także podstawy do takiego zaliczania § 12 ustęp piąty; cały ten paragraf bowiem łącznie z § 11 jest bliższem rozwinięciem postanowienia § 2 pkt. 1. 2, II. 2 (także III. 2, o którym się w dalszym ciągu nie wspo-

mina jako bezprzedmiotowym dla niniejszej sprawy), dotyczącego zwrotu kosztów przejazdu w razie zmian miejscowości komisji czy delegacji.

W tym stanie rzeczy należy zarachowywane przez funkcjonariuszów kwoty z omówionego tytułu skreślać, jako nieuzasadnione.

Podsekretarz Stanu

(G r o d y ń s k i).

80.

O k ó ł n i k

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do

Kuratorjów Okręgów Szkolnych oraz do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,

w sprawie sprawozdań ze stanu bibliotek w szkołach powszechnych.

Celem uproszczenia administracji zarządzam ograniczenie sprawozdań ze stanu bibliotek przy szkołach powszechnych, a mianowicie sprawozdań, wymaganych okólnikiem z dnia 23 kwietnia 1925 r. Nr. I. 262/25 (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 103),

W szczególności zwalnim Kuratorja Okręgów Szkolnych (Województwo) od przysyłania corocznych sprawozdań ze stanu bibliotek szkolnych dla młodzieży szkół powszechnych według dotychczas obowiązującego wzoru.

Formularze sprawozdań ze stanu bibliotek szkolnych upraszczam i zmieniam według załączonych wzorów, które dla przejrzystości ułożono pod kątem widzenia potrzeb roku szkolnego 1927/28. Daty w formularzach (lata szkolne) należy tedy w przyszłości odpowiednio zmniejszać. Formularze te winien kierownik szkoły nadsyłać corocznie do inspektora szkolnego w terminie do dnia 15. lipca, inspektor szkolny zaś do Kuratorjum w terminie do dnia 10 września. Odbitkę sprawozdania rocznego winien inspektor szkolny przesyłać równocześnie do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Aleje Jerozolimskie Nr. 32.

Warszawa, dnia 10 lutego 1928 r. (Nr. I. 2104/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

(Patrz Dz. U. W. O. P. Nr. 10 ex 1925 poz. 142).

Załącznik 1 do N-ru I. 2104/28.

**Sprawozdanie inspektora szkolnego
ze stanu bibliotek dla młodzieży publicznych szkół powszechnych
za rok szkolny 1927/28.**

Powiat . . . . . Okręg Szkolny . . . . .

Województwo . . . . .

	Wszyst- kie szkoły	Szkoły z językiem nauczania			
		pol- skim			
Liczba szkół w powiecie 1)					
„ „ zaopatrzonych w bi- blioteki 1)					
„ uczniów w tych szkołach 1)					
Liczba tomów według stanu z dnia 30/VI. 1927					
Liczba tomów według stanu z dnia 30/VI. 1928					
Liczba wypożyczonych tomów w ciągu roku 1927/28					

. . . . . , dnia . . . . . 192 . . . r.

Podpis inspektora szkolnego.

1) Stan z dnia 1. XII. 1927 r.

Załącznik 2 do N-ru I. 2104/28.

**Sprawozdanie biblioteki szkolnej
za rok szkolny 1927/28.**

Miejscowość . . . . . Okręg Szkolny . . . . .

Gmina . . . . . Województwo . . . . .

Powiat . . . . .

. . . . . klasowa publiczna szkoła powszechna ^{(męska}   z ^{żeńską)}   . . . . .
językiem nauczania imienia . . . . .

Księgozbiór		Czytelnictwo w ciągu roku szkolnego 1927/28					
		Stan księgo- zbioru w dniu		Ogółem	Chłopcy	Dziew- częta	
		30/VI. 27	30/VI. 28				
Liczba dzieł				Liczba uczniów w dniu 1/XII. 1927			
„ tomów				Liczba osób, które w ciągu roku szkoln. wyp życzały książki			
Liczba dzieł w jęz. polskim				Liczba tomów wypo- życzonych w ciągu roku			
Liczba dzieł w jęz.							
Liczba dzieł w jęz.				Dla dzieci szkolnych abonowane jest czasopismo . . . . . w . . . . . egzemplarzach			

UWAGI w sprawie czytelnictwa w poszczególnych oddziałach,
w sprawie wpływu książek (także udział czytelników
dorośli), w sprawie książek szczególnie pożądanych,
w sprawie przyczyn wzmożenia się lub zmniejszenia
czytelnictwa.

. . . . . dnia . . . . . 192 . . . . . r.

Podpis bibliotekarza

Podpis kierownika szkoły.

Okólnik

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorów Okręgów Szkolnych, do Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem, do inspektorów szkolnych,
do dyrekcji i kierownictw szkół i do ogółu nauczycielstwa
w sprawie natrysków szkolnych.**

Wdrażanie dziatwy i młodzieży szkolnej do utrzymywania ciała w czystości uważać należy za zasadniczą podstawę wychowania wogóle, a wychowania fizycznego w szczególności.

Mając to na względzie, Ministerstwo niejednokrotnie przypominało nauczycielstwu o konieczności czuwania nad tą stroną wychowawczą.

Za najskuteczniejszy jednak środek powszechnie uznano wdrożenie dziatwy do tych zabiegów w samej szkole, włączenie kąpieli szkolnych do programu szkolnego.

W tym celu już w ministerjalnych projektach budynków szkolnych dla szkół powszechnych w szkołach o wyższym typie organizacyjnym uwzględnione zostały pomieszczenia na urządzenie natrysków szkolnych jako najtańszej i najdogodniejszej formy kąpieli. Niestety, względy oszczędnościowe spowodowały, że, gdy chodzi o szkoły powszechne, samorzady wybierały projekty raczej o programie minimalnym, i tak ważne pomieszczenia w wielu razach pomijano.

Pragnąc położyć jak najmocniejszy nacisk na tę tak doniosłą sprawę wychowawczą, zarządzam, co następuje:

1) W sprawie pomieszczeń natryskowych:

a) przy opinjowaniu projektów świeżo wnoszonych budynków szkolnych tak państwowych, jak samorządowych i prywatnych, zwłaszcza dla większej liczby dziatwy i młodzieży szkolnej, władze szkolne powinny kierować się rozporządzeniem Ministerstwa z dnia 29. lutego 1925 r. (Dz. Urzęd. Ministerstwa z r. 1925 Nr. 9, poz. 87) i czuwać nad tem, by w przedkładanych do zatwierdzenia planach budynków szkolnych o wyższym typie organizacyjnym, w razie niemożności doraźnej budowy natrysków szkolnych była przewidziana możliwość dobudowy ich lub budowy w przyszłości w oddzielnym budynku. W planach sytuacyjnych należy przeto przewidywać miejsce na cel powyższy.

b) w dawniej wzniesionych budynkach szkolnych, przeznaczonych dla większej liczby dzieci i pozbawionych urządzeń natryskowych, gdzie tylko to jest możliwe, dążyć należy do wykorzystania, czy to wysokich izb w podziemiu lub w przyziemiu, czy też pomieszczeń sąsiadujących np. z salą gimnastyczną lub stojących oddzielnie, na urządzenie w nich natrysków. Przestrzegać przytem należy, ażeby rozbieralnia, ze względu na łatwość

nasycania się parą odzieży uczniów i możliwość ich przeziębienia, była starannie odosobniona od pomieszczenia kąpielowego. Za wzór takich tanich kąpielisk szkolnych w oddzielnych specjalnie na ten cel przerobionych budynkach służyć mogą urządzenia natryskowe szkolne przy gimnazjach państwowych w Płocku i w Chełmie;

c) po wsiach, gdzie większość szkół jest niżej zorganizowanych i urządzeń natryskowych w swych pomieszczeniach nie posiada, pp. inspektorowie szkolni i kierownicy szkół winni zachęcać zarządy gmin do budowy łaźni wiejskich i wdrażać dzieci do wykorzystywania tych urządzeń;

d) w szkołach państwowych koszty urządzeń natrysków, przeróbek pomieszczeń i instalacji do powyższego celu, dalej, kosztu eksploatacji kąpielisk pokrywać można częściowo z dobrowolnych opłat rodziców i opiekunów. Mniej zamożnym szkołom Ministerstwo w poszczególnych przypadkach będzie starało się, w miarę możliwości, przyjść z pomocą finansową.

2) W sprawie sposobu wykorzystywania natrysków szkolnych.

a) korzystanie z natrysków szkolnych tam, gdzie one istnieją, wcielić należy do obowiązkowych zajęć szkolnych, wyznaczając na to dla każdej klasy specjalne godziny przynajmniej raz na miesiąc, a jeśli się uda, i częściej, przytem, o ile można, nie w ostatnich godzinach szkolnych, lecz tak, by uczniowie mogli przez jakiś czas po kąpeli przebywać w szkole;

b) jeśli szkoła nie posiada własnych urządzeń natryskowych, winna wykorzystać urządzenia te w szkole sąsiedniej, gdzie takie urządzenia istnieją, oczywiście po porozumieniu się z dyrekcją tejże szkoły, albo też w publicznym budynku kąpielowym, przytem baczyć należy, by dziatwa, zwłaszcza młodsza, dostatecznie po kąpeli wypoczywała i nie wychodziła na powietrze byt rozgrzana;

c) podczas kąpeli klasowych nad uczniami czuwają wychowawcy odpowiednich klas, a w szkołach powszechnych nad młodszą dziatwą higienistki szkolne tam, gdzie są one czynne;

d) zwalniać z natrysków szkolnych może tylko władza szkolna (kierownik szkoły, wychowawcy) w porozumieniu z opieką higieniczno-lekarską.

Kuratorja będą w sprawozdaniach rocznych, składanych Ministerstwu o stanie higieny szkolnej i wychowania fizycznego, zgodnie z okólnikiem z dnia 2. wrzeźnia 1925 r. Nr. O. Prez. 10389/25. zaznaczyć, w ilu szkołach w roku sprawozdawczym zostały świeżo zaprowadzone urządzenia natryskowe.

Warszawa, dnia 13. lutego 1928 r. (Nr. O. H. fiz. 72/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

O k ó l n i k

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych, do Wydziału
Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem i do Liceum
Krzemieńskiego**

w sprawie badań zdrowotnych nauczycielstwa.

Ze względu na konieczność przestrzegania zasad przydatności fizycznej kandydatów do zawodu nauczycielskiego, zechcą pp. kuratorzy polecić dyrektorom i kierownikom szkół, wizytatorom i inspektorom szkolnym czuwanie nad tem, by w każdym przypadku, budzącym jakiegokolwiek podejrzenie o brak u kandydata kwalifikacyj zdrowotnych do pełnienia na stałe obowiązków nauczycielskich, zarządzono zbadanie z urzędu stanu zdrowia nauczyciela.

Skoro wyniki badania stwierdzą u nauczyciela **tymczasowego** brak warunków przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, władze szkolne, powołane do tego, winny go zwolnić.

Również gdy chodzi o nauczycieli **stałych**, władze i organa nadzorcze winny czuwać nad tem, by nauczyciele, wzbudzający swym wyglądem podejrzenie o poważną chorobę organiczną, zwłaszcza gruźlicę, mogącą udzielić się działwie szkolnej, byli poddawani urzędowemu badaniu lekarskiemu.

Warszawa, dnia 7 marca 1928 r. (Nr. O. H. Fiz. 217/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

O k ó l n i k

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Mini-
sterstwu W. R. i O. P.**

w sprawie zasiłków Kas Chorych dla pracowników kontraktowych.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3. IX. 1924 r. Nr. 10769 w umowach, zawieranych z pracownikami kontraktowymi zamieszczone jest następujące postanowienie:

„W razie nieobecności na służbie z powodu choroby **będzie otrzymywał Pan . . . . .** przez czas tej nieobecności różnicę między wynagrodzeniem wyżej wymienionem a zasiłkiem, pobieranym w myśl obowiązujących przepisów z **kasy chorych**“.

W związku z tem polecam, aby każdy pracownik kontraktowy zawiadamiał bezzwłocznie o wysokości pobranego z kasy

chorych zasiłku swą bezpośrednio przełożoną władzę, która obowiązana jest natychmiast powiadomić o tem urząd asygnujący wynagrodzenie celem potrącenia sumy pobranego zasiłku z najbliższej miesięcznej wypłaty, przypadającej pracownikowi kontraktowemu. Wysokość wypłacanych zasiłków uwidoczniła jest przez Kasę Chorych w legitymacjach członkowskich.

Warszawa, dnia 21. lutego 1928 r. (Nr. O. Pr. 1423/28).

(—) **W. Żłobicki**

p. o. Podsekretarza Stanu.

84.

O k ó l n i k

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego, Pomorskiego,
Wydziału Oświecenia w Urzędzie Śląskim Wojewódzkim w Kato-
wicach oraz do Uniwersytetu w Poznaniu**

w sprawie zwolnienia dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych z funduszu Państwa od dodatku do podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych.

W numerze 101 pod poz. 871 Dziennika Ustaw Rz. P. z r. 1927 ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8. listopada 1927 r., uzupełniające p. B, art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym w brzmieniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30. kwietnia 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 58, poz. 411) postanowieniem, że „dochody z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych z funduszy Państwa, nie podlegają dodatkowi do państwowego podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych“.

Wobec tego, że rozporządzenie to nabiera mocy obowiązującej z dniem 1. kwietnia 1928 r., Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zarządza, aby z dniem 1. kwietnia r. b. władze asygnujące zaprzęstały potrącania rzeczzonego dodatku przy wypłacie uposażeń i emerytur.

Warszawa, dnia 23. lutego 1928 r. (Nr. O. Pr. 1984/28).

(—) **Wi. Żłobicki.**

p. o. Podsekretarza Stanu.

85.

Okólnik

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do wszystkich władz i urzędów, podlegających bezpośrednio
Ministerstwu W. R. i O. P.**

**w sprawie sposobu zaliczania służby wojskowej do wysługi
emerytalnej.**

Ministerstwo Skarbu, pismem z dnia 25. lutego 1928 r. L. D. 1. 1290/5/28, wydanem w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, wyjaśniło, że służba, pełniona w b. rządowej straży bezpieczeństwa we Lwowie, w Przemyślu i Krakowie od 1. listopada 1918 r. do 30. listopada 1919 r., była służbą wojskową polską. Służba ta podlega więc zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 13. stycznia 1928 r. L. D. I. 21210/5/27, — a więc również podwójnie, jeżeli istnieją warunki, określone w punktach a) i b) ustępu A tegoż okólnika (okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 26. stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 527/28, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 29. lutego 1928 r. Nr. 2/195).⁴

Warszawa, dnia 6 marca 1928 r. (Nr. O. Prez. 1588/28).

(—) **Wł. Żłobicki.**

p. o. Podsekretarza Stanu.

(Patrz Dz. U. W. O. P. Nr. 3-4 z r. 1928, poz. 62).

86.

Okólnik

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemie-
nieckiego i Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie
Śląskiem**

**w sprawie udziału hufców szkolnych w uroczystościach i doko-
nywania w nich inspekcji.**

Zdarza się, że hufce szkolne są pociągane do wystąpień publicznych z okazji różnych miejscowych uroczystości i obchodów, które poza efektem zewnętrznym nie dają żadnych pozytywnych rezultatów i nic wspólnego nie mają z pracą przysposobienia wojskowego.

Ze względów wychowawczych uważam za konieczne, aby hufce szkolne brały udział w niektórych uroczystościach i świę-

tach łącznie z wojskiem, ograniczam jednak te wystąpienia do najważniejszych przypadków:

Święto 3. maja,
 „ 15. sierpnia,
 „ 11. listopada,
 „ danego pułku,
 miejscowe święto p. w. i w. f.

oraz udział w uroczystościach urządzanych przez miejscowe władze i społeczeństwo na przyjazd Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, Ministra Spraw Wojskowych, względnie najwyższych dostojników Państwa. O każdorazowym udziale hufców szkolnych w takich uroczystościach decyduje Dowódca Okręgu Korpusu po porozumieniu z odnośną władzą szkolną (kuratorem).

Dla zapewnienia pracy w hufcach szkolnych możliwie najdogodniejszych warunków, polecam dokonywanie inspekcji hufców szkolnych przez władze szkolne w granicach rzeczywistej potrzeby i w ten sposób, aby nie powodować zmiany zajęć przewidzianych rozkładem i nie wywoływać konieczności zarządzenia nadzwyczajnych zbiórek hufców.

Analogiczne zarządzenia odnośne do inspekcji wydał Minister Spraw Wojskowych w swoim zakresie.

Warszawa, dnia 3. marca 1928 r. (Nr. O. H. fiz. 228/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki**

87.

O k ó l n i k

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
 do Kuratorów Okręgów Szkolnych i do Województwa Śląskiego
 w sprawie świąt sportowych młodzieży.**

Doświadczenia, poczynione podczas przygotowania młodzieży do święta sportowego i przeprowadzania zawodów i pokazów, wskazują na konieczność podkreślenia obowiązujących już pod tym względem wytycznych ew. ich rozszerzenia.

Należy więc zwrócić uwagę na to, aby zaprawa do zawodów nie była prowadzona zbyt intensywnie w ostatnich tygodniach kosztem innych przedmiotów nauczania lub dodatkowo przed rozpoczęciem nauki, bo wywołuje to tylko szkodliwe przemęczenie.

Święta sportowe winny zobrazować możliwie dokładny i rzeczywisty rezultat rocznej pracy zakładu. Wyłączność lub przewaga pokazów jednostkowych przeczy intencji ustanowienia tych świąt. Na święto sportowe winny składać się prócz zawodów sportowych i w grach dwie lekcje gimnastyki: jedna z niższą, druga z wyższą klasą szkoły średniej. W zawodach zaś należałoby uwzględniać wyłącznie mecze lekkoatletyczne zespołów w formie wielobojów, a nadto zawody w sportach wodnych i grach.

Święto sportowe ma być świętem nie tylko dla młodzieży, lecz również dla gron nauczycielskich i rodziców. Stąd podstawowym świętem jest święto sportowe danego zakładu.

Szkoły, znajdujące się w tej samej miejscowości lub miejscowościach bardzo sobie bliskich, urządzają terytorjalne międzyszkolne rozgrywki sportowe.

Jako trzeci typ świąt wystąpią dopiero zawody sportowe w siedzibie Kuratorjum, w których uczestniczą najlepsze drużyny trzech zakładów. Te zawody odbywają się wówczas tylko, gdy koszty ich urządzenia są możliwe bez pomocy finansowej Ministerstwa, są więc pod względem finansowym samowystarczalne.

Przy urządzaniu wszelkiego rodzaju świąt sportowych należy zwrócić uwagę na wzorową organizację zawodów tak, by zawody szybko po sobie następowały i nie przeładowały programów.

O zamierzonych zawodach sportowych w siedzibach Kuratorów należy uprzednio zawiadamiać Ministerstwo (Wydział Higjeny Szkolnej i Wychowania Fizycznego).

W świątach sportowych należy bezwzględnie unikać rozdawania drogocennych nagród. Najwłaściwszą nagrodą będą dyplomy i zdjęcia fotograficzne zwycięzców w grupach lub oddzielnie. Zdjęcia te możnaby wywieszać w kurytarzach szkolnych lub w odpowiedniej sali, a nadto gromadzić w albumach z odpowiednimi napisami i opisem wyczynów, tworząc tem samem kronikę wychowania fizycznego danego zakładu.

Warszawa, dnia 7. marca 1928 r. (O. H. Fiz. 256/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

OKÓLNIK

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorów Okręgów Szkolnych, do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Liceum Krzemienieckiego
w sprawie kursu muzycznego dla nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich.**

Ministerstwo W. R. i O. P. zamierza zorganizować w terminie od dnia 3 do 29 sierpnia 1928 r. kurs muzyczny dla kwalifikowanego nauczycielstwa seminarjów nauczycielskich i szkół średnich ogólnokształcących państwowych i prywatnych.

Program kursu obejmuje następujące przedmioty: harmonia specjalna, kontrapunkt, kompozycja, analiza form muzycznych z audycjami, przegląd muzyki współczesnej z audycjami, zaś z ćwiczeń praktyczno-technicznych gra na organach, muzyka zespołowa instrumentalna i wokalna, wreszcie metodyka nauczania śpiewu z ćwiczeniami, oparta na lekcjach z dziećmi i młodzieżą.

Wszyscy słuchacze obowiązani są do przesłuchania kursu form muzycznych i muzyki współczesnej i brania udziału w ćwiczeniach. inne wykłady mogą sobie wybrać według upodobania.

Wykłady i ćwiczenia prowadzić będą profesorowie konserwatorium warszawskiego i poznańskiego, ewentualnie profesorowie Uniwersytetu.

Kurs odbędzie się w lokalu seminarjum nauczycielskiego w Wolsztynie w Okr. Szk. Poznańskim. Miejscowość jest pięknie położona, z dogodną komunikacją kolejową (stacja na miejscu); seminarjum zapewni słuchaczom bezpłatne pomieszczenie w internacie.

Koszta przejazdu i utrzymania pokrywają sami słuchacze. Koszt utrzymania w internacie wobec pokrycia części wydatków przez Ministerstwo przewidyuje się na 3—4 złotych dziennie. Słuchacze, pragnący korzystać z bezpłatnego mieszkania w internacie, winni przywieźć ze sobą pościel, a co najmniej poduszeczkę i koc lub kołdrę.

Zgłoszenia na kurs na półarkuszach należy nadsyłać bezpośrednio na ręce instruktorki śpiewu i muzyki, p. Julji Borowej, w Warszawie, Krucza 44, według załączonego wzoru, przesyłając równocześnie tytułem wpisowego kwotę 20 zł. na konto czekowe p. Julji Baranowskiej Borowej w P. K. O., Nr. 17130.

Termin zapisów wyznacza się do dnia 15. maja 1928 r.

Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc na kursie pożądane są jak najrychlejsze zgłoszenia.

Warszawa, dnia 10. kwietnia 1928 r. (Nr. I. 5305/28).

(—) W. Żłobicki,

p. o. Podsekretarza Stanu.

Załącznik do N-ru I. 5305/28.

Wzór zgłoszenia.

Proszę o przyjęcie na kurs muzyczny dla nauczycielstwa szkół średnich i seminarjów nauczycielskich w Wolsztynie w czasie od 3. do 29. sierpnia 1928 r.

Równocześnie przesyłam wpisowe w kwocie 20 zł. i podaję poniższe dane.

- 1) Nazwisko i imię (czytelnie) . . . . .
- 2) Data urodzenia . . . . ., . . .
- 3) Stanowisko służbowe . . . . .
- 4) Miejsce służbowe . . . . ., . . .
- 5) Wykształcenie ogólne i muzyczne . . . . .
(wymienić szczegółowo szkoły, kursy i dyplomy).
- 6) Liczba lat służby w szkolnictwie . . . . .
- 7) Zamierzam korzystać z internatu na kursie . . . . .
(niepotrzebne wykreślić).

W . . . . . dnia . . . . ., 1928 r.

Podpis.

89.

Z a r z ą d z e n i e

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

z dnia 24. lutego 1927 r.

**wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą
Kontroli w sprawie kontroli wpływów za wydane pracownikom
państwowym karty porady lekarskiej.**

(Monitor Polski Nr. 58 z roku 1927).

§ 1.

W celu kontroli wpływów za wydane pracownikom państwowym karty porady lekarskiej wprowadza się, karty, oprawione w bloczki po 25, 50, 100 i 200 sztuk.

§ 2.

Karty porad lekarskich składają się z dwóch części: odcinka, pozostającego przy grzbiecie, oraz właściwej karty porady i posiadają ogólną numerację (Wzór Nr. 1).

§ 3.

Opłata za każdą wydaną kartę porady lekarskiej wynosi 50 groszy (§ 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. VIII. 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 95 poz. 555).

§ 4.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych sporządza karty porady lekarskiej i rozdziela je między Urzędy Wojewódzkie i Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę i prowadzi ewidencję tych kart według wzoru Nr. 2.

§ 5.

Urzędy Wojewódzkie i Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę wydają karty porady zarówno na własne potrzeby, jak i władzom i Urzędom na ich terenie i prowadzą ewidencję tych kart według wzoru Nr. 3.

§ 6.

Wszystkie władze i urzędy III, II i I instancji, wydające karty porady swoim funkcjonariuszom, prowadzą szczegółową ewidencję tych kart według wzoru Nr. 4.

§ 7.

Przy pierwszym podziale bloczków Urzędy Wojewódzkie i Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę wydają wszystkim władzom i urzędem wszystkich resortów na ich terenie po 2 bloczki, zawierające jednakową liczbę kart, przyczem liczba ta winna być zastosowaną do liczby urzędników danego urzędu.

§ 8.

Po rozsprzedaniu kart porady jednego całego bloczka, władze i urzędy wpłacają odnośną kwotę do miejscowych Kas Skarbowych, zaś Władze Centralne wpłacają sumy te do Kas Skarbowych, zaś Władze Centralne wpłacają sumy te do Kasy Skarbowej Nr. 1 w Warszawie, na dochód budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych „Pomoc lekarska dla pracowników państwowych“ „Karty porady“. W razie nierozsprzedania wszystkich kart porady z bloczka, uzyskana ze sprzedaży w ciągu miesiąca gotówka winna być wpłacona do Kasy Skarbowej w końcu miesiąca.

§ 9.

Na odwrotnej stronie otrzymanych kwitów Kas Skarbowych władze i urzędy wpłacające zaznaczają Nr. Nr. sprzedanych kart porady (od Nr. do Nr.) przesyłają je tej władzy, od której bloczki otrzymały i w zamian za te kwity otrzymują nowy bloczek.

§ 10.

W razie zniszczenia lub unieważnienia jednej lub więcej kart porady w danym bloczku, skutkiem czego wpłacona do Kasy Skarbowej kwota jest mniejsza, niż wypada za ogólną liczbę kart zawartych w bloczku, należy do kwitu Kasy Skarbowej dołączyć zniszczone, względnie unieważnione karty z wymienieniem numerów tych kart na odwrotnej stronie kwitu.

§ 11.

Urzędy Wojewódzkie i Komisariat Rządu na m. st. Warszawę przy każdorazowym zapotrzebowaniu od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych kart porady przedkładają sprawozdanie o obrocie tych kart od początku okresu budżetowego do dnia zapotrzebowania (wzór Nr. 5).

§ 12.

Niniejsze przepisy obowiązują od dnia 1. kwietnia 1927 r.

Minister:

(—) **Sławoj-Składkowski.**

90.

O k ó l n i k

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz Liceum Krzemienieckiego w Krzemieńcu**

w sprawie rozkładu kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w roku 1928.

Podaję do wiadomości rozkład kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1928, z tem, że organizacja techniczna kursów pozostaje naogół niezmieniona z wyjątkiem poniższych szczegółów.

1. Przypominam, że na kursach dla nauczycieli niekwalifikowanych nie przewiduje się Komisyj Egzaminacyjnych. W związku z tem niektóre kursy tego rodzaju mają charakter kursów jednorazowych, na których nie będą przeprowadzane repetycje wstępne; natomiast przewiduje się jak w latach ubiegłych repetycje wstępne na kursach końcowych.

2. W r. 1928 nie przewiduję kursów przygotowawczych do kollokwjum wstępnego na W. K. N. Kollokwja wstępne odbędą się z końcem roku szkolnego w siedzibach W. K. N.

3. Prawie wszystkie kursy, wymienione w rozkładzie, są przeznaczone dla nauczycieli **kwalifikowanych** i mają na celu przede wszystkim rozszerzenie zakresu ich wiedzy, (nie dając bezpośrednich uprawnień kwalifikacyjnych), częściowo także pomoc w przygotowaniu się do egzaminu z Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Zasadnicza zmiana charakteru kursów wakacyjnych w r. b., zapowiedziana już w okólniku z dnia 13. stycznia 1928 r. Nr. I. 22407/27, objawia się w tematach poszczególnych kursów. Większość z tych kursów poświęcona jest opracowaniu pewnego zagadnienia lub pewnej grupy zagadnień, będących fragmentem programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego. Ujęcie tych zagadnień jest jednak takie, że każdy nauczyciel kwalifikowany, po-

siadający odpowiednie przygotowanie i zamiłowanie do przedmiotu, może wziąć udział w tych kursach bez względu na to, czy przygotowuje się do egzaminu z programu W. K. N.

Kursy t. zw. informacyjno-przygotowawcze nie są w r. b. przewidziane, z wyjątkiem kursu w Pruszkowie i w Siennicy.

Dwutygodniowe kursy ogrodnicze w Ursynowie, zorganizowane staraniem Tow. Popierania Ogródków Szkolnych, odbędą się w terminach: 1) od 3. do 16. lipca, 2) od 18. do 31. lipca, 3) od 3. do 16. sierpnia. Zapisy na kartach wpisowych należy kierować do Tow. Popierania Ogr. Szk. (Warszawa, Plac Trzech Krzyży 8, m. 27).

Warunki przyjęcia w oddzielnym komunikacie.

Zasady programowe organizacji kursów wakacyjnych w obecnej ich fazie zostaną podane oddzielnie do wiadomości nauczycielstwa. Zwracam jednakże znaczkami uwagę na konieczność gruntownego uświadomienia nauczycielstwu korzyści kursów wakacyjnych obecnie organizowanego typu oraz znaczenie ich dla potrzeb szkoły powszechnej. Należałoby to uczynić bądź przy pomocy specjalnego okólnika, dostarczonego do potrzeb lokalnych okręgu, bądź w drodze bezpośredniego porozumienia z nauczycielstwem organizacji nauczycielskich, przy pomocy konferencji rejonowych, za pośrednictwem komunikatów radiowych i t. p.

Przypominam także o konieczności zaangażowania prelegentów, którzy odpowiedzialiby w pełni zmienionym wymaganiom.

4. Sposób zapisu oraz wysokość wpisowego (10 złotych) nie ulega zmianie w stosunku do r. 1927; słuchacze zamiejscowi winni przy zapisie prócz wpisowego przesać także 3 znaczki pocztowe po 25 gr. na koszty korespondencji. Zapisów należy dokonywać wyłącznie na kartach wpisowych, wydrukowanych przez Ministerstwo. Karty te znajdują się na składzie głównym w księgarni Książnicy—Atlasu (Warszawa, Nowy Świat 59), są też do nabycia we wszystkich księgarniach. Kart niedbale wypełnionych i nieczytelnych Inspektorowie Szkolni nie są obowiązani przyjmować.

Warunki zapisu na kursy połączone z obowiązkowym internatem wymienione są w rozkładzie przy poszczególnych kursach.

5. Maksymalną liczbę słuchaczy na kursach dla kwalifikowanych ustala się na 40, na kursach dla niekwalifikowanych na 50 uczestników.

6. Termin zapisów upływa 1. czerwca 1928 r. dla nauczycielstwa we własnym powiecie, a 10. czerwca dla zgłaszających się z innych powiatów.

Równoczesne wysyłanie dwu kart wpisowych na dwa kursy, odbywające się w tym samym terminie w różnych miejscowościach, jest niedopuszczalne.

7. Na kursy artystyczno-techniczne i ogrodnicze dla nauczycieli kwalifikowanych mogą być przyjmowani w miarę wolnego miejsca również nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

8. Należy zawczasu poczynić przygotowania celem zapewnienia słuchaczom kursów oraz prelegentom wygodnych pomieszczeń oraz należytych warunków pracy na kursie (pracownie, biblioteki). Wczesne podjęcie starań organizacyjnych będzie szczególnie w roku bieżącym konieczne.

Warszawa, dnia 11. kwietnia 1928 r. (Nr. I. 5507/28).

(—) **W. Żłobicki,**

p. o. Podsekretarza Stanu.

Załącznik do N-ru I-5507/28.

Rozkład kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1928.

U w a g i.

1. Termin I trwa od 3 lipca do 28 lipca, II od 16 lipca do 11 sierpnia, III od 3 sierpnia do 29 sierpnia.

2. Kursy, oznaczone „niekwalif.“ są przeznaczone dla nauczycieli niekwalifikowanych. Wszystkie inne kursy są przeznaczone wyłącznie dla nauczycieli kwalifikowanych. Kursy, których temat jest również fragmentem programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego, oznaczone są: (W. K. N.).

3. Ewentualne zmiany zostaną osobno ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa.

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Okręg szkolny krakowski.			
UWAGA: Na wszystkich kursach w Okręgu, z wyjątkiem kursu dla nauczycieli z zagranicy, przewidziane są wykłady z psychologii eksperymentalnej.			
Biała (Woj. Krakowskie)	Propedeutyczny kurs języka niemieckiego. (Metodyka uczenia jęz. obcego, lektura utworów, ćwiczenia w języku i gramatyce).	I	Dla osób, znających język niemiecki w zakresie seminarjum naucz.
Kielce	Robót ręcznych. (Wyrób pomocy naukowych w zakresie potrzeb szkoły powsz.).	I	(W. K. N.). Dla osób, posiadających przygotowanie co najmniej w zakresie kursu robót ręcznych dla niewykwalifikowanych.

Inspek- torat Szkolny	K u r s	Ter- min	U w a g i
Kraków (Wawel)	<p>Języka i kultury polskiej. (Dla nauczyc. Polaków, pracujących w szkołach polskich zagranicą).</p> <p>Historyczny. (Konstytucja 3 maja i 17 marca na tle rozwoju parlamentaryzmu, jako wprowadzenie do nauki obywatelskiej powstawanie nowych państw w Europie w XIX. wieku. Metodyka nauczania historii w III i IV oddziale).</p>	III	<p>Warunki przyjęcia w osobnym komunikacie. Nauczycieli czynnych w kraju nie przyjmują się. (W. K. N.). Należy przywieźć teksty obydwu konstytucyj oraz program nauczania historii w szkole powsz.</p>
Kraków	<p>Biologiczny. (Teor. opracowanie pracowni przyrodn. w szk. powszechnej. Ćwiczenia z fizjologii roślin w ramach progr. szk. powsz. Hodowle. Muzeum przyrodn. Metodyka nauczania przyrody w oddz. V i VI).</p>	I	<p>(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.</p>
Kraków	<p>Fizyko-chemiczny. (Ćwiczenia praktyczne z fizyki i chemji w zakresie programu szkoły powsz. i tworzenie pracowni prop. w zakresie tych przedm.).</p>	III	<p>(W. K. N.).</p>
Nowy- Sącz	<p>Polonistyczny. (Literatura polska po r. 1863 na tle prądów społecznych. Metodyka naucz. w oddz. VII, lektura „Pana Tadeusza“).</p>	I	<p>(W. K. N.). Pożądane przywiezienie „Pana Tadeusza“ oraz programu nauczania języka polskiego w szkołach powszechnych.</p>
Sando- mierz	<p>Matematyczny. (Idea stopn. rozszerzania zakresu pojęcia liczby. Teoria liczb naturalnych. Geom. teoria liczb ułamek. Zagadn. algebr. I stopnia. Podstawy geometrii).</p>	III	<p>(W. K. N.).</p>
Okręg szkolny lubelski.			
Biała Podlaska	<p>Polonistyczny. (Twórczość Mickiewicza. Metodyka lektury wybranych ustępów „Pana Tadeusza“ ze stanowiska potrz. i możliwości szk. powsz.).</p>	I	<p>(W. K. N.). Pożądane przywiezienie dzieł Mickiewicza.</p>

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Chełm	Pedagogiczny. (Współczesne próby reformy nauczania i wychowania w szkole).	I	(W. K. N.). Z uwzględn. prądów, które wywołały potrzebę reformy. Czytanie dzieł najwybitniejszych przedstawicieli „szkoły pracy“. System daltoński, metoda projektów.
Lublin	Biologiczny. (Teor. opracowanie pracowni przyrodn. w szk. powsz. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin w ramach programu szkoły powsz. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego).	III	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.
„	Rysunek i roboty ręczne. (Drzewo z uwzgl. wyrobu pomocy naukowych).	I	(W. K. N.). Przedmiotem głównym jest rysunek. Roboty stanowią drugi przedm., udzielany w mniejszej liczbie godzin.
Puławy	Ogrodniczy. (Ogródki szkolne).	3—17 lipca	
„	Oświaty pozaszkolnej. (Praca społeczna na wsi i jej wpływ na kształtowanie działalności oświat.).	3—24 lipca	
Siedlce	Polonistyczny. Odmiana imion i czasowników. Metodyka naucz. języka polskiego w oddz. V i VI szk. powsz.).	I	(W. K. N.). Przed kursem należy przerobić ten dział z gramatyki, np. Szobera (podr. dla seminarjów naucz.). Na kurs przywieźć program nauczania języka polskiego w szkołach powsz.
Włodawa	Umuzycznienia. (Solfeż, teoria muzyki, pieśniarstwo, gra na skrz.).	I	(W. K. N.). Dla osób uzdolnionych do śpiewu i posiadających przygotowanie w zakresie seminar. naucz. Obowiązek przywiezienia skrzypiec dla osób, nie grających na fortepianie.

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Zamość	Historyczny. (Dzieje miast i ludności miejskiej w Polsce od czasów najdawniejsz. do nowoczesnych. Dzieje miasta jako punkt wyjścia przy nauczaniu historii w szkole powszechnej).	I	(W. K. N.).
Okręg szkolny lwowski.			
Jarosław	Biologiczny. (Teor. opracowanie pracowni przyrodn. w szk. powszechnej. Przerob. ćwiczeń z fizjologii roślin wraz z zaznajomieniem ze sposobami hodowli. Organizacja szkoln. muzeum przyrodniczego).	I	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.
Kamionka Strumiłowa	Umuzycznienia i rysunku. (Solfeż, teoria muzyki, śniarstwo, gra na skrzypcach).	I	(W. K. N.). Obowiązkowe przywiezienie skrzypiec.
Lwów	Psychologicz.-pedagogiczny. (Psychologia woli współczesne próby reformy nauczania i wychowania w szkole).	I	(W. K. N.).
Przemyśl*)	Historyczno-polonistyczny. (Dzieje miast i ludności miejskiej w Polsce od czasów najdawniejszych do nowoczesnych. Najnowsza literatura polska od modernizmu do dnia dzisiejszego).	I	(W. K. N.).
Rzeszów*)	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji, Mowa ludu polskiego i sposób jej traktowania przy nauczaniu języka polskiego. Metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu).	III	(W. K. N.). Przed kursem pożądane przerobienie tego działu z gram. np. Szobera (podr. dla seminarjów naucz.).

*) Kursy w Przemyślu, Rzeszowie i Stanisławowie są przeznaczone także dla b. uczestników inform.-przygot. dla ekst. na W. K. N., zorganizowanego przez Kuratorium w r. szk. 1927/28.

Inspek- torat Szkolny	K u r s	Ter- min	U w a g i
Sanok	Ćwiczeń cielesnych, gier i zabaw.	I	Obowiązkowe zaopatrzenie się w strój ćwiczebny.
Stani- sławów*)	Fizyko-matematyczny. (Przygotowanie ćwiczeń prakt. z fizyki w zakresie programu szkoły powsz. i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki. Początki geometrii analitycznej. Układy równań z dwiema niewiadomymi).	I	(W. K. N.).
Zalesz- czyki	Rysunków i robót ręcznych. (Szkło i metal).	I	(W. K. N.). Przedmiotem głównym jest rysunek; roboty stanowią drugi przedmiot, udzielany w mniejszej liczbie godzin.
„	Ogrodniczy.	I	
Okręg szkolny łódzki.			
Brzeziny (Kurs w To- maszowie Mazowj)	Robót ręcznych (metal) i rysunku. (Dla mężczyzn).	I	(W. K. N.). Przedmiotem głównym są roboty ręczne, rysunek stanowi drugi przedmiot, udzielany w mniejszej liczbie godzin.
Konin	Polonistyczny. (Lektura dzieł i utworów wskazanych w programie jęz. polskiego dla oddz. VII. Literatura dziecięca i bibliotekarstwo w zastosowaniu do potrzeb nauczyciela szk. powsz.).	III	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie podręcznik. i dzieł, przepisanych w progr. dla VII oddz.
Łódź, powiat (Kurs w Zgierzu)	Śpiewu. (Ćwiczenia teoretyczne, praktyczne i metodyczne, niezbędne do prowadzenia nauki śpiewu w niższych oddziałach).	I	Dla osób, posiadających wstępne wiadomości z muzyki. Od słuchaczy wymagane posiadanie skrzypiec.

*) Kursy w Przemyślu, Rzeszowie i Stanisławowie są przeznaczone także dla b. uczestników inform.-przygot. dla ekst. na W. K. N., zorganizowanego przez Kuratorium w r. szk. 1927/28.

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Łódź miasto Słupca "	Matematyczny. (Program i metodyka nauczania matematyki w wyższych oddziałach szkoły powszechnej). Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonii i ortografii, metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu). Ogrodniczy. (Warzywniczy).	I I	Pożądane przywiezienie programu szkoły powszechnej. (W. K. N.). Pożądane przerobienie przed kursem oddzielnych ustępów z gramatyki, np. Szobera (podręcznik dla seminarjów nauczycielskich). Staraniem Sejmiku.
Okręg szkolny poleski.			
Brześć n. Bugiem " " (Kurs w Dubisy)	Fizyko-matematyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki. Idea stopniowego rozszerzenia zakresu pojęcia liczby z uwagami metodycznymi do programu arytmetyki w szkole powszechnej). Róbót ręcznych i rysunków. (Ze specjalnem uwzględ. robót z drewna). Rolniczo-hodowlany.	I I I	(W. K. N.). (W. K. N.). Roboty ręczne są głównym przedm. naucz. Rysunek przedmiotem pobocznym. Staraniem Województwa. Pierwszeństwo dla nauczycieli z O. S. Poleskiego.
Pińsk Prużana " "	Polonistyczny. (Języka polskiego i nauki o kulturze polskiej). Jezyka białoruskiego. (Początkowy). Śpiewu. (Przeszkolenia w metodyce nauczania śpiewu w szkole powszechnej). Jezyka ruskiego. (Początkowy).	I III III III	Dla nauczycieli słabiej władających językiem polskim. Dla osób z przygot. muzycznym, lecz bez dost. znajomości nowsz. metod nauczania. Pożądane przywiez. skrzyp.

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Okręg szkolny pomorski.			
Grudziądz	Metodyczno-pedagogiczny. (Niekwalif. jednorazowy).	III	
Toruń	Historyczny. (Metodyka nauki historii w szkole powsz. Dokumenty, zabytki i dzieje miasta Torunia jako punkt wyjścia przy nauczaniu historii w szkołach powszechnych na Pomorzu. Dzieje Pomorza).		(W. K. N.).
"	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodnicz. w szkole powsz. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin na tle obszerniejszego kursu fizjologii roślin. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodn.).	III	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.
"	Ogrodniczo-warzywniczy i pszczelarski. (W związku z wielką wystawą ogrodniczą w Toruniu).	III	(W. K. N.).
Weiherowo (Kurs w Gdyni)	O Polsce współczesnej. (Ustrój Polski współczesnej. Interpretacja Konstytucji z dn. 17. marca 1921 r. Geografia Pojezierza. Ćwiczenia w terenie, wycieczki).	III	Wymagane przywiezienie tekstu Konstytucji.
Weiherowo	Połonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonii i ortografii, oraz metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu. Powieść polska z uwzględnieniem autorów, ojętych programem szk. powsz.).	III	(W. K. N.). Pożądane przerobienie podręcznika, jak wyżej, (por. n. p. Siedlce).

Inspek- torat Szkolny	K u r s	Ter- min	U w a g i
Okręg szkolny poznański.			
Bydgoszcz	Wychowania fizyczn. i higieny. (O charakterze praktycznym).	I	Konieczne zaopatrzenie się w strój ćwiczebny.
..	Metodyki nauczania geografii i nauki o Polsce współczesnej. (Z uwzględnieniem wycieczek i pomocy naukowych).	I	
Leszno	Robót ręcznych i rysunków dla kobiet.	I	Kursy o charakterze praktycznym dla nauczycieli, nie posiadających pod tym względem dost. przygotowania.
..	Robót ręcznych i rysunków dla mężczyzn.	I	
Poznań	Polonistyczny. (Języka polskiego i nauki o kulturze polskiej).	I	Dla nauczycieli słabiej władających język. polskim. Pierwszeństwo w przyjęciu przysługuje naucz. z Pomorza.
Wągrowiec	Fizyko-chemiczny. (Elektrochemia, reakcje międzyjonowe; zastosowanie teorii dysocjacji elektrolitycznej. Próba wyjaśnienia podstawowych pojęć z elektryczności na aparacie radiofonicznym).	I	(W. K. N.).
..	Wychowania fizycznego. (W porozumieniu z Państw. Urz. Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk. Szczegóły w oddzielnym komunikacie).	I—II	Dla mężczyzn od 1. do 21. lipca. Dla kobiet od 22. lipca do 11. sierpnia.
Wolsztyn	Śpiewu. (Przeszkolenie w metodyce nauczania śpiewu w szk. powsz. z uwzględnieniem historycznego rozwoju pieśni polskiej).	I	Dla osób z przygotowaniem muzycznym, lecz bez dostatecznej znajomości metod nauczania.

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Okręg szkolny warszawski.			
Augustów	Śpiewu. (Ćwiczenia teoretyczne, praktyczne i metodyczne do prowadzenia nauki śpiewu w niższych oddziałach szkół powszechnych).	I	Dla osób, posiadających wstępne wiadomości z muzyki. Pożądane zaopatrzenie się w skrzypce ¹ kamertony.
Grodno	Fizyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki).	I	(W. K. N.).
Łomża	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji, oraz metodyki wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu).	I	(W. K. N.). Wskazane przed kursem przerobienie odpowiednich działów podręcznika gramatyki, np. Szobera (wyd. dla sem. naucz.).
Łowicz	Biologiczny. Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szkole powszechnej, przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin, praktyczne zaznajomienie z prowadzeniem hodowli, organizacja muzeum przyrodniczego).	I	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.
„	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji, oraz metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu).	I	(W. K. N.). Pożądane uprzednie przerobienie podręcznika (jak w Łomży).
„	Fizyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki).	I	(W. K. N.).

Inspek- torat Szkoły	K u r s	Ter- min	U w a g i
Mińsk Mazow. (Kurs w Siemnicy	Fizyko-matematyczny.	I	(W. K. N.). 2 równoległe kursy, tylko dla słuchaczy z kursu inform.-przygot. z r. 1927. Podania składać za pośredn. Inspektorów do dyrekcji seminarjum naucz. w Siemnicy.
Łock	Humanistyczny.	I	(W. K. N.). 2 równoległe kursy tylko dla słuchaczy z kursu inform.-przygot. z roku 1927. Podania jak wyżej.
" "	Wychowania fizycznego dla kobiet. (Kurs przeszkol. w me- todyce ćwiczeń cielesn.).	I	(W. K. N.). Konieczne zaopatrze- nie się w strój ćwicze- bny.
" "	Wychowania fizycznego dla mężczyzn. (Kurs przeszkol. w me- todyce ćwiczeń cielesn.).	I	(W. K. N.). Konieczne zaopatrze- nie się w strój ćwicze- bny.
Warsza- wa m.	Przeszkolenia higienicznego.	9-28 lipca 6-25 sierpn.	Zapisy na kartach wpisowych do dyrekcji Państw. Szkoły Higieny w Warszawie (Mokotów, Chocimska 24).
(Kursy w Ur- synowie)	Ogrodnicze.	I- II	3 kursy dwutygodnio- we staraniem Tow. Po- pierania Ogr. Szk.
Warsza- wa pow. (kurs w Pruszkowie	Humanistyczny.	I	(W. K. N.). Przeznaczony przede- wszystkiem dla słucha- czy z kursu informacyj- no-przygot. w r. 1927.
Włocła- wek	Rysunków i robót ręcznych. (Roboty z drewna).	I	(W. K. N.). 2 równoległe kursy. Przedm. głównym jest rysunek, pobocznym ro- boty.
Okręg szkolny wileński.			
Basław (kurs w Opsie)	Polonistyczny. (Wiek Złoty w dziejach Polski. Literatura Wieku Złotego).	I	(W. K. N.).

Inspektorat Szkolny	K u r s	Termin	U w a g i
Nieśwież	Języka białoruskiego. (Końcowy).	I	
Oszmiana	Humanistyczny końcowy. (Niekwalif.).	III	
Słonim	Języka białoruskiego. (Początkowy).	III	
Święciany	Fiz.-mat. końcowy. (Niekwalif.).	I	
Troki	Biologiczny. (Komórka: budowa i czynności. Pierwotniaki zwierzęce i roślinne).	III	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy.
„	Pedagogiczno-techniczny. (Wybrane zagadnienia pedagogiczne pierwszych lat nauczania z uwzględnieniem techniki przedmiotów artystyczno-technicznych i rysunku ilustracyjnego na tablicy).	I	(W. K. N.). Dla absolwentów polskich seminarjów naucz., wzgl. nauczycieli z kursami artystyczno-technicznymi, co najmniej dla niekwalifikowanych.
„	Śpiewu i wycho. fiz. końcowy. (Niekwalifik.).	I	
Wilejka	Metod.-pedag. końcowy. (Niekwalifik.).	I	
Wilno	Rysunku i robót ręcznych końcowy. (Niekwalifik.).	III	
Okręg szkolny wołyński.			
Dubno	Języka ruskiego początk.	I	
„	Języka ruskiego końcowy.	I	
Kowel	Języka ruskiego końcowy.	I	
Krzemień	Metodyki nauczania geografii i nauki o Polsce współczesnej.	I	
„	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szk. powsz. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin w ramach progr. szk. pow. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego).	I	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.

Inspek- torat Szkolny	K u r s	Ter- min	U w a g i
Krzemie- niec	Fizyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie progr. szk. powsz. i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki).	I	(W. K. N.).
Krzemie- niec (Liceum)	Śpiewu szkolnego.*) (Główny przedmiot: solfeż i metodyka nauczania śpiewu w szkole. Dodatkowe: zasady muzyki, śpiew chóralny, audycje).	I	Dla osób, posiadających wstępne wiadomości z muzyki. Mogą być przyjęci także nauczyciele niekwalifikowani.
..	Śpiewu chóralnego*). (Dla kierowników chórów. Główny przedmiot: śpiew chóralny i prowadzenie chórów. Dodatkowe: solfeż, zasady muzyki, harmonja, audycje, gra w orkiestry).	I	Zarówno dla chórów szkolnych jak i kół śpiewawczych. Kandydaci muszą się wykazać znajomością solfeżu.
Krzemie- niec (Liceum)	Gry na skrzypcach lub fortepianie*). (Jako pomocniczego instrumentu przy nauce śpiewu. Główny przedmiot: gra na skrzypcach, względnie fortepianie. Dodatkowe: zasady muzyki, harmonja, solfeż, śpiew chóralny, audycje, gra w orkiestrze).	I	Kandydaci muszą się wykazać znajom. podstaw elementarnych gry na obranym instrumencie. Słuchacze, grający na skrzypcach, winni przywieźć je ze sobą. Wszyscy słuchacze winni przywieźć nuty utworów przegranych.
Ostróg	Rysunku i robót ręcznych. (Wyrób pomocy naukow. w zakresie potrzeb szkoły powszechnej).	I	(W. K. N.). Rysunek jako przedmiot główny, roboty jako poboczny. Konieczne przygotowanie uprzednie w zakresie programu kursu wakacyjnego robót ręcznych dla nauczycieli niekwalifikowanych.

*) Mieszkanie i utrzymanie w Liceum. Koszta utrzymania przewiduje się w wysokości 60 zł. Słuchacze winni przywieźć ze sobą pościel (kołdrę, poduszkę, bieliznę pościelową), siennik otrzymają na miejscu.

Dla słuchaczy wszystkich kursów urządzone będą 2—3 razy tygodniowo koncerty.

Inspek- torat Szkolny	K u r s	Ter- min	U w a g i
Ostróg	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji oraz metodyka wypracowań piśm. i ćwiczeń w mówieniu. Metodyka lektury wybranych ustępów „Pana Tadeusza“ ze stanowiska potrzeb i możliwości szk. powsz.).	I	(W. K. N.). Pożądane uprzednie przerobienie odpowiednich ustępów podręcznika gramatyki, np. Szobera (wyd. dla seminarjów naucz.). Pożądane przywiezienie „Pana Tadeusza“.

91.

Śląski Urząd Wojewódzki
w Katowicach.

L. O. P. V/936.

Katowice, dnia 12. marca 1928 r.

Dotyczy: programu zawodów
szkolnych na rok 1928.

OKÓLNIK Nr. 32.

Do

Dyrekcji państwowych i komunalnych szkół średnich ogólnokształcących seminarjów nauczycielskich i szkół średnich zawodowych męskich i żeńskich Województwa Śląskiego.

Uwzględniając uchwały kwartalnego zebrania Sekcji Wychowania Fizycznego przy okręgowym T. N. S. W. z dnia 26. stycznia 1928 r. w Katowicach, zarządzam w poprzednim rozp. W. O. P. L. 40530 z dnia 19. grudnia 1927 r. (Dz. U. W. O. P. Nr. 2, z dnia 1. lutego 1928 r.) w sprawie „Dnia święta sportowego“ młodzieży i programu zawodów szkolnych na rok 1928 następujące zmiany:

I) „Święto Sportowe“ młodzieży szkolnej odbędzie się 1. i 2. czerwca b. r. na Stadjonie W. F. w Królewskiej Hucie z tem, że 1. czerwca (piątek) przeprowadzone zostaną zawody międzyszkolne z uczennicami; zaś 2. czerwca (sobota) z uczniami. O ileby zawody nie zostały ukończone w ciągu soboty t. j. 2. czerwca, natenczas pozostanie jeszcze do dyspozycji przedpołudnie niedzieli t. j. 3. czerwiec — po nabożeństwie.

II) ad Część I. a) uczniowie 2. czerwca:

I. pięciobój drużynowy.

1) Bieg płaski — bez zmiany. —

2) skok w dal: 5 m. — 10 pkt.

4.5 „ — 9 „ i t. d.

4.1 „ — 1 „

3) Skok w zwyż z rozbiegu: 1.45 m — 10 pkt.

1.40 m — 9 „

1.35 m — 8 „

1.30 m — 7 „

1.25 m — 6 „

1.20 m — 5 „

1.15 m — 4 „

1.10 m — 3 „

1.05 m — 2 „

1.— m — 1 „

4. Waga granatu zaczepnego O. F. powinna wynosić około 255 gr. — rzut granatu winien być wykonany kłęcząc 3 razy lewą i prawą ręką posobnie. Suma odległości najdalszych rzutów lewą i prawą ręką:

60 m — 10 pkt.

58 m — 9 „

42 m — 1 „ i. t. d.

5. Rzut dyskiem wagi 2 klg. Suma najdalszych rzutów lewą i prawą ręką dla chłopców:

40 m — 10 pkt.

39 m — 9 „

38 m — 8 „

37 m — 7 „

31 m — 1 „ i. t. d.

6. Każdy zakład męski wystawi 1. drużynę do palanta (12. uczniów), oraz 1. drużynę do koszykówki.

Obowiązują przepisy do koszykówki — patrz Dz. Urz. W. O. P. Województwa Śląskiego z 30. kwietnia 1925 r. Nr. 4 str. 124, zaś do gry w palanta przepisy według podręcznika Naczelnego Wizytatora w z. p. Walerjana Sikorskiego (patrz okólnik L. O. P. V/1410 z dnia 5. kwietnia b. r., który unieważnia w punkcie 2., poprzednio opracowane przez Sekcję W. F. „przepisy palanta“).

Królestwo — Pole.

III) ad b), uczennice 1. czerwca.

Trójbój drużynowy. Drużyna 10 zawodniczek.

1. i 2. punkt bez zmiany.

3. punkt

Rzut dyskiem wagi 1 klg.

Suma wyczynu lewą i prawą ręką — 30 m. — 10 pkt. i t. d.

21 m. — 1 „

4. punkt: każdy zakład żeński wystawi 1. drużynę do koszykówki (przepisy jak wyżej),

oraz 1. drużynę do siatkówki (piłka latająca), którą należy grać według poniżej podanych przepisów:

Piłk a latają ca.

1. Boisko i przybory.

Teren przeznaczony na boisko ma być prostkątem o wymiarze 8×12 m. W połowie podzielony linią na dwie równe części. Po prawej stronie, zewnętrznej linii krótszego boku prostokąta za rogami, jest nakreślony kwadrat o boku 1 m., jako miejsce wyznaczone do podawania piłki.

Poza zakreślonym terenem, powinna być wolna przestrzeń przynajmniej na szerokość 1 m. Przez całą szerokość boiska przechodzi siatka długości 8 m, szerokości 1 m, napięta silnie na słupach rozstawionych wzdłuż linii środkowej.

Punkt środkowy górnego brzegu siatki powinien wznosić się nad poziom ziemi na 2 metry 20 centymetr. dla drużyn męskich i żeńskich. Do gry używa się piłki okrągłej, której obwód wynosi 60—70 cm. waga 220—270 gramów, pokrytej zamszem lub skórą. Stojaki lub słupy umocowane w ziemi do zawieszania siatki, powinny mieć wysokość 2.50 m. ponad poziom ziemi. Ustawić należy stojaki tak, by wewnętrzny brzeg był przedłużeniem zewnętrznej krawędzi ograniczającej boisko.

2. Ilość graczy i ustawienie.

W grze biorą udział dwie drużyny po siedmiu graczy w każdej i jeden zapasowy, rozstawieni po obu stronach siatki w dwa szeregi. Pierwszy szereg przy siatce liczy 4. graczy, drugi 3 graczy.

3. Czas trwania gry.

W piłkę latającą gra się dwa razy po 15 minut z przerwą 3 minutową. Jeżeli obydwie drużyny zdobyły jednakową ilość punktów, to czas trwania gry przedłuża się do uzyskania różnicy 2 -ch punktów. Wygrywa drużyna, która zdobyła większą ilość punktów.

4. Cel gry.

Celem gry jest prawidłowe podbicie piłki ponad siatkę, aby dotknęła ziemi w obrębie pola drużyny przeciwnej.

5. Przebieg gry.

Przed grą kapitanowie drużyny wręczają sędziemu listę imienną graczy i ciągną losy o wybór strony, lub pierwszeństwo podawania, t. j. rozpoczęcie gry. Drużyna, która wylosowała pierwszeństwo rozpoczęcia gry dostaje piłkę, a ostatni z graczy drugiego szeregu staje w kwadracie, poza boiskiem i uderza dłonią na gwizdek sędziego piłkę podrzuconą do góry tak, by ta przeszła ponad siatkę na stronę drugiej drużyny, t. j. przyjmującej. W czasie podawania piłki obydwie nogi serwującego powinny być w kwadracie. Po podaniu piłki powinien gracz wejść z kwadratu na swoje pole i brać czynny udział w grze. Drużyna, która piłkę

podaje nazywa się podająca a ta drużyna, która piłkę przyjmuje przyjmująca. Gracz podający do tego czasu piłkę podaje, dopóki nie straci piłki jego drużyna. Dobrze podana piłka będzie wtedy:

- a) jeżeli przeszła ponad siatkę na drugą stronę boiska,
- b) nie uderzyła siatki lub stojaków,
- c) nie upadła po stronie drużyny podającej,
- d) nie upadła poza zakreślona granica,
- e) gdy upadła na linii granicznej,
- f) gdy nie była dotknięta przez którego z graczy drużyny podającej,
- g) gdy była podbita z kwadratu jedną ręką.

Po zmianie boisk rozpoczyna grę drużyna, która przegrała w pierwszej partji.

6. PRAWIDŁA GRY.

Piłkę wolno odbijać tylko jeden raz jedną, lub dwiema rękami, (dłońmi), następnie odbicie piłki przez tego samego gracza może być powtórzone dopiero po odbiciu piłki przez drugiego gracza danej drużyny. Piłki nie wolno przetrzymywać w rękach, ewentl. chwytac. Piłka może być odbita 2 razy pomiędzy dwoma graczami, ale za 3 razem musi być przerzucona ponad siatkę drużynie przeciwnej, lub oddana swemu trzeciemu graczowi. Piłka uderzana jednocześnie ponad siatką przez dwóch graczy z drużyn przeciwnych, może być przez jednego z nich ponownie odbita. Piłka uderzona jednocześnie przez dwóch graczy z jednej drużyny, musi być podbita przez trzeciego gracza. Piłka rzucona na siatkę nie może być dotknięta przez tego samego gracza. Piłki odbitej pod siatką na polu przeciwnem, nie wolno przyjmować i wprowadzać do gry. Piłki wyrzuconej poza granice nie powinno się przyjmować, w razie zaś dotknięcia jej przez gracza uważa się za przyjętą. Graczom nie wolno dotykać siatki, ani też przekraczać linii środkowej, to znaczy wkraczać na teren przeciwnej drużyny.

Piłki nie wolno uderzać pięścią.

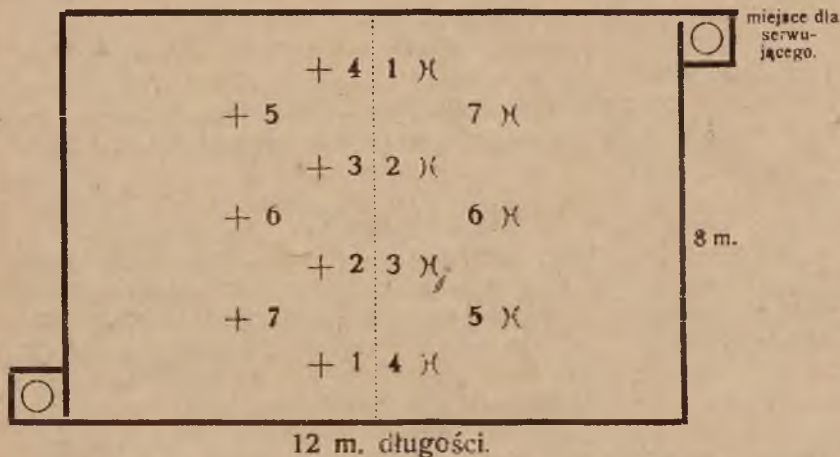
Nie wolno graczom przechodzić z szeregu do szeregu podczas gry; a tylko po utraceniu piłki następuje zmiana miejsc, to jest pierwszy szereg przesuwają się o jedno miejsce na lewo, drugi szereg za nim o jedno miejsce na prawo. Ostatni gracz w drugim szeregu piłkę serwuje.

Gdy piłka przy przyjmowaniu ściętych strzałów wykroczy poza linię boiska, a jest możliwą do obrony, jest dozwolone wybiec jednemu z graczy poza boisko, by skierować ją na swój plac gry, a stamtąd ponad siatkę na stronę przeciwnej drużyny: przebijanie bezpośrednio wtedy jest wykluczone.

Punkt jest wtedy, jeżeli drużyna podająca wbiła piłkę na teren drużyny przyjmującej.

Jeżeli drużyna przyjmująca odbije piłkę, poza teren lub pod siatkę drużynie podającej, również liczy się punkt na korzyść drużyny podającej.

Po każdym utraceniu piłki, następuje zmiana miejsc w drużynie, która piłkę utraciła. Podający piłkę przy zadawaniu przechodzi na pierwsze miejsce do I-go szeregu. Miejsca zmienia się w kierunku liczb większych, patrz rysunek:

7. Sędziowie i ich czynności.

Sędzia i dwóch sędziów pobocznych decydują o zdobyciu punktów w prawidłowej grze.

8. Zachowanie się drużyn w czasie rozgrywek.

Drużyna po trzykrotnym wywołaniu przy rozgrywkach, jeśli nie jest w komplecie, zostaje zdyskwalifikowana przez sędziego.

Przeszkadzanie graczy za pomocą krzyku w ścinaniu lub obronie strzelonych piłek, będzie uważane jako wykroczenie przeciwko nieodpowiedniemu zachowaniu się na boisku. Uwagi graczy, dotyczące osoby sędziego są wykluczone. Gracz ma prawo w czasie przerwy prosić o wyjaśnienie sędziego w sprawach dotyczących gry, lecz w sposób grzeczny i uprzejmy. Przekroczenie przepisów wyżej wymienionych wyklucza danego gracza z gry, ewentualnie jego drużynę.

IV. Przy obliczaniu punktów w pięcioboju, oraz trójboju, nie należy wzorem lat poprzednich dzielić punktów wszystkich uczniów, przez ilość zawodników (wyciąganie średniej). W ten sposób będzie można uzyskać w pięcioboju przez całą drużynę zamiast 50. 500 punktów, zaś w trójboju zamiast 30, nawet 300 punktów.

ad Część II.

WSKAZÓWKI.

(Wskazówki, zmiany).

1. Nauczyciele przygotowujący zawodników, będą pobierali zaliczkowo wynagrodzenie w ilości 4 godzin kontraktowych od dnia 1. lutego 1928 r. z tem, że Dyrekcje zwrócą uwagę na to, ażeby wysokość wynagrodzenia była zgodna z efektywną ilością godzin, które zostały poświęcone przygotowaniu na zawody. W przeciwnym bowiem razie winna Dyrekcja spowodować zwrot do Kasy Skarbowej nienależącej się dotyczącemu nauczycielowi wychowania fizycznego kwoty, co również należy uczynić na wypadek nie wzięcia udziału pewnego zakładu w zawodach międzyszkolnych.

Na ściśle dostosowanie się do powyższego punktu, zwracam uwagę Dyrekcjom zakładów.

2. Zawody rozpoczną się bez względu na pogodę dla uczennic 1. czerwca, dla uczniów zaś 2. czerwca 1928 r. o godzinie 8-iej rano.

3. Szczegółowe wskazówki otrzymują nauczyciele, sędziowie, oraz nauczyciele i nauczycielki wychowania fizycznego 31. maja (czwartek) 1928 r. o godzinie 18-tej na Stadjonie W. F. w Królewskiej Hucie.

4. Kierownikiem zawodów oraz sędzią głównym ustąpił tutejszy Urząd p. **Władysława Szymońskiego**, nauczyciela wychowania fizycznego przy Gimnazjum Państwowym w Królewskiej Hucie, do którego p. p. Kierownicy drużyn w razie potrzeby zwracać się mogą po ściślejsze informacje.

5. Patrz okólnik W. O. P. Nr. 37 L. O. P. V/1416 z dnia 5. kwietnia b. r. pkt. 4.

6. **W zawodach międzyszkolnych, jak również w rozgrywkach eliminacyjnych przed zawodami, winna brać udział wszystka młodzież szkolna, z wykluczeniem tych uczniów i uczennic, które ukończą zakład w bieżącym roku szkolnym.**

Przypominam Dyrekcjom ściśle i terminowe wykonanie rozporządzenia W. O. P. w sprawie „zakładowego“ Święta sportowego młodzieży.

Część I. (punkt c) ustęp ostatni), oraz Część II. Wskazówki — (punkt 3) L. O. P. 40530 z dnia 19. grudnia 1927 r. (Dz. U. W. O. P. Nr. 2, poz. 33 z dnia 1 lutego 1928 r.

Zaznaczam, że oprócz powyżej podanych szczegółowych zmian, obowiązują nadal te wszystkie nienaruszone zarządzenia, które są umieszczone w Dz. Urz. W. O. P. Nr. 2 poz. 33, z 1 lutego 1928 r. (L. O. P. 40530 z dnia 19. grudnia 1928 r.)

Za Wojewodę:

Dr. Farnik m. p.

w. z. Naczelnika Wydziału.

Śląski Urząd Wojewódzki

L: O. P. V—1416.

Katowice, dnia 5. kwietnia 1928 r.

Okólnik

Do

Dyrekcji państwowych i komunalnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczyc. i szkół średnich zawodowych męskich i żeńskich Województwa Śląskiego

w sprawie programu zawodów szkolnych na rok 1928.

W uzupełnieniu poprzedniego okólnika L. O. P. V/936 z dnia 12. marca 1928 r., a dotyczącego zawodów szkolnych w roku 1928, zarządzam co następuje:

1) Urządzeniem „Święta Sportowego“ młodzieży szkolnej, ułożeniem programów, oraz przeprowadzeniem rozgrywek eliminacyjnych i samych zawodów w terminie ustalonym, zajmie się Zarząd Sekcji W. F. przy T. N. S. W. okręgu Śląskiego.

2) Ponieważ podane w ostatnim okólniku według projektu Komisji Regulaminowej przy Sekcji W. F. „prawidła palanta“, okazały się niedokładnie opracowane, dlatego w porozumieniu z Zarządem Sekcji W. F., unieważniam w całości prawidła palanta umieszczone w okólniku L. O. P. V/936 z dnia 12 marca br. z tem, że do rozgrywek palanta należy przygotowywać młodzież szkolną według podręcznika Naczelnego Wizytatora p. Walerjana Sikorskiego (podręcznik wydany w r. 1926, do nabycia w księgarni św. Wojciecha w Poznaniu).

3) Każdy zakład wystawi jedną drużynę do biegu sztafetowego, a mianowicie:

a) sztafeta dla chłopców: 4×100.

b) sztafeta dla dziewcząt: 4×60.

Bieg sztafetowy rozgrywać się będzie o nagrodę wędrowną.

4) Ze względów praktycznych, unieważniam w pełnej osnowie punkt 5. a., b., c., d., ad Część II. (wskazówki, uzupełnienie, zmiany) w okólniku L. O. P. V/936 z dnia 12 marca 1928 r., dotyczący kierowników rozgrywek — z tem, że wyznaczenie i ustalenie nazwisk kierowników w czasie rozgrywek do poszczególnych gier, pozostawia tut. Urząd decyzji Zarządu Sekcji W. F. i kierownictwa zawodów.

5) Pomoc lekarską na zawodach szkolnych zorganizują lekarze szkolni z Królewskiej Huty, a to p. Dr. Pietraszkiewicz i Dr. Zawadzki.

6) Nadmieniam, że koszta podróży drużyn, wyjeżdżających na rozrywki eliminacyjne i końcowe zawody, pokryją z własnych funduszy zakłady szkolne. O ile jednak okazałoby się, że powyższe koszta nie są w stanie pokryć zakłady szkolne w własnym zakresie, (biorąc pod uwagę stan kasy, oraz ilość wyjeżdżających zawodników (czek), a z tego stosunkowe koszta podróży), naten-

czas winna Dyrekcja w porozumieniu z nauczycielem wychowania fizycznego, zwrócić się pisemnie do Wydziału Oświecenia Publicznego, o udzielenie subwencji na powyższe cele, a to najpóźniej do 25 kwietnia br. włącznie.

Za Wojewodę:

Dr. Farnik
w z. Naczelnika Wydziału.

93.

Sląski Urząd Wojewódzki
w Katowicach.

L: O. P. III—1263.

Katowice, dnia 28. marca 1928 r.

Okólnik

Do

Dyrekcji (Kierownictw) wszystkich szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Pow. Urz. Szkolnych i Rad Szkolnych Powiatowych w sprawie kursów ogrodnich dla nauczycieli.

Sląska Izba Rolnicza komunikuje, że urządza dwa czternastodniowe kursy ogrodnictwa dla nauczycieli w Rybniku od 5—19 lipca w Tarnowskich Górach od 24 lipca do 7. sierpnia b. r. Wpisowe wynosi 1 zł od osoby, kurs jest bezpłatny. Koszta utrzymania i mieszkania ponosi uczestnik sam. Przy wczesnym zgłoszeniu się nauczycieli Izba skłonna jest postarać się o kwatery.

Program wykładów obejmuje warzywnictwo, sadownictwo, szkółkarstwo, kwieciarstwo, pszczelnictwo, przetwórnictwo, wyrób win owocowych, sztuka zdobnicza, hodowlę morwy i jedwabnictwo, hodowlę tytoniu i t. d. Prócz wykładów odbędą się ćwiczenia i demonstracje praktyczne w pierwszorzędnym zakładach ogrodnich oraz ekskursje i wycieczki naukowe jako nauka pogładowa. Wykładać będą: prof. Dr. Tomkiewicz — Cieszyn, prof. Dr. Piekarski, kierownicy szkół rolniczych Izby, kierownik Wydziału Ogrodnictwa Izby, ref. Włosik, instruktor ogr. Izby p. Urbański i owocoznawca ks. dziekan Budny. Po ukończeniu kursu otrzyma każdy uczestnik świadectwo odbytego kursu za opłatą manipulacyjną 1 zł.

Ze względu na korzyści, jakie te kursa mogą przynieść nauczycielstwu, a przede wszystkim nauczycielstwu wiejskiemu, zachęcam gorąco nauczycieli do wzięcia udziału w tych kursach.

Za Wojewodę:

Dr. Farnik
w z. Naczelnika Wydziału.

---

3) Świadectwo ukończenia szkoły na 1/2 arkusza druk 2 str. w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem koloru blade-niebieskiego)	„ „ „ C. 2 „ „ „	0,20
--	------------------	------

III. Zakłady kształcenia nauczycieli.

(Seminarja nauczycielskie, kursy nauczycielskie).

1) Świadectwa półroczne na 1/2 arkusza, druk 2 str. w 2 kolorach (tło bez godła i monogramu, koloru różowego)	tekst polski, signum S. P. cena bez ko- sztów przesyłki	zł 0,14
2) Świadectwa roczne na 1/2 arkusza, druk 2 str. w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem, koloru ja- sno-różowego)	„ „ „ S. I. „ „ „	0,11
3) Świadectwa odejścia na 1/2 arkusza, druk 2 str. w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem, koloru nie- bieskiego)	„ „ „ S. O. „ „ „	0,19
4) Świadectwo dojrzałości , na całym arkuszu kancel. druk 2 str., w 2 kolorach (tło z godłem, koloru nie- bieskiego)	„ „ „ S. II. „ „ „	0,26
Odpis na 1/2 arkusza, druk 2 str., czarny	„ „ „ „ „ „	0,07
5) Świadectwo dojrzałości na całym arkuszu, druk 2 str., w 2-ch kolorach (tło z godłem i monogra- mem koloru niebieskiego)	polsko- ruski „ S. II. A. „ „ „	0,41
Odpis na 1/2 arkusza, druk 2 str., czarny	„ „ „ „ „ „	0,11
6) Świadectwa dojrzałości dla kursów nauczycielskich na całym arkuszu, druk 2 str., w 2-ch kolorach, (tło z godłem i monogramem koloru niebieskiego)	tekst polski „ K. III. „ „ „	0,26
Odpis na 1/2 arkusza, druk 2 str., czarny	„ „ „ „ „ „	0,07

- f) „ dla eksternów „ „ . . . .
- g) „ zwyczajny nowego typu klasycznego
- h) „ rozszerzony „ „ . . . .
- i) „ dla eksternów „ „ . . . .
- j) „ zwyczajny dawnego typu klasycznego
- k)²⁰ „ rozszerzony dawn. typu klasycznego
- l) „ dla eksternów dawnego typu klasycz.
- m) „ zwyczajny i rozszerzony typu humanistycznego z językiem niepolskim
- n) „ dla eksternów typu matem. przyrodn. i humanistycznego z język. niepolsk. . . .
- o) „ dla eksternów typu dawnego i nowego klasycznego z językiem niepolskim
- p) „ zwyczajny, typu matem. przyrodn. (korpus kadetów) . . . . .
- r) „ zwyczajny i rozszerzony, typu matematyczno-przyrodn. . . . .
- s) „ zwyczajny i rozszerzony typu humanistycznego . . . . .
- t) „ zwyczajny i rozszerzony typu dawnego klasycznego . . . . .
- u) „ zwyczajny i rozszerzony typu humanistycznego . . . . .
- w) „ zwyczajny i rozszerzony typu dawnego klasycznego . . . . .
- y) świadectwa dojrzałości uzupełniające (papier, druk i kolory jak pod 4) . . . . .

			cena bez kosztów prze- syłki oryg. po zł. 0,26	
tekst polski, signum	G. 6.		odpisów po zł. 0,07	
"	"	"	G. 7.	" "
"	"	"	G. 8.	" "
"	"	"	G. 9.	" "
"	"	"	G. 10.	" "
"	"	"	G. 11.	" "
"	"	"	G. 12.	" "
"	"	"	G. 14.	" "
"	"	"	G. 17.	" "
"	"	"	G. 18.	" "
"	"	"	G. 20.	" "
"	polsko-niem. sig.	G. 13. B.	oryginalny	po zł. 0,41
			odpisy	po zł. 0,11
"	"	"	G. 14. B.	" "
"	"	"	G. 16. B.	" "
"	polsko-ruski	"	G. 14. A.	" "
"	"	"	G. 16. A.	" "
"	polski	"	G. 19.	oryginalny po zł. 0,26
				odpisy po zł. 0,08

V. Kursy przy Konserwatorjum Muzycznym.

1) Świadectwo roczne na $\frac{1}{2}$ arkusza papieru czerpanego, druk 2-str., w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem koloru różowego)	tekst polski, signum K. I. cena	zł 0,29
Odpisy na $\frac{1}{2}$ arkusza, druk 2-str. czarny	„ „ „ „ „	„ 0,08
2) Świadectwo końcowe na $\frac{1}{2}$ ark., papieru czerpanego, druk 2-str., w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem, koloru niebieskiego)	„ „ „ K. II. „	„ 0,29
Odpisy na $\frac{1}{2}$ ark., druk 2-str. czarny	„ „ „ „ „	„ 0,08

VI. Szkoły wyższe.

1) Świadectwo o złożeniu egzaminu częściowego na stopień magistra filozofji na $\frac{1}{2}$ ark., druk 2 str., w kolorach (tło z godłem i monogramem koloru różowego)	tekst polski, signum F. 1. cena bez kosztów przesyłki	zł. 019
2) Dyplom magistra filozofji na całym arkuszu, druk 2 str., w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem koloru niebieskiego)	„ „ „ F. 2. „ „	„ 0,28

VII. Dyplomy.

Dyplom nauczyciela szkół średnich na całym arkuszu papieru czerpanego, druk 1 str., w 2 kolorach (tło z godłem i monogramem, koloru różowego)	tekst polski, signum N. cena bez kosztów przesyłki	zł. 0,38
Odpisy na $\frac{1}{2}$ ark. jednostronne	„ „ „ „ „	„ 0,06

B. DRUKI SZKOLNE.

I. Zakłady kształcenia nauczycieli.

(Seminarja nauczycielskie, kursy nauczycielskie).

		cena sprzedażna (księgarska) oznacz- czona na blankiecie zł.	
1) Teczka dla kandydata na kurs wraz z prośbą o przyjęcie i świadectwem lekarskiem, okładki na całym arkuszu, druk 2 str., 2 wkładki na ¼ arku., druk 1 str.	signum S. tecz.		0,16
2) Księga ewidencyjna uczniów , druk 2 str. kompl. (1 ark. wierzch. 50 ark. środków i 25 ark. skorumidza)	„ S. ks. ew.	„ „	5,50
3) Katalog okresowy , druk 2 str., 1 kompl. (1 ark. wierzch. i 11 arkuszy środków)	„ S. kat. okr.	„ „	1,32
4) Katalog główny , druk 2 str., 1 kompl. (1 arkusz wierzch. 14 ark. środków i 1 ark. świadectw)	„ S. kat. gł	„ „	1,56
5) Księga stypendjów , druk 2 str., 1 kompl. (1 arkusz wierzch. i 50 ark. środków)	„ S. ks. styp.	„ „	4,82
6) Protokół egzaminu dojrzałości , na całym arkuszu, druk 2 str.	„ S. prot. dojrz.	„ „	0,13
7) Protokół egzaminu dojrzałości dla eksternów na całym arkuszu, druk 2 str.	„ S. prot. dojrz. ekst.	„ „	0,18
8) Zaświadczenie dla eksternów o egzaminie z wynikiem ujemnym na ½ arkuszu, druk 1 str.	„ S. zaśw.	„ „	0,12
9) Dziennik lekcyjny , druk 2 str., 1 kompl. à 56 kart	„ S. dz. lekc.	„ „	2,18
10) Dziennik podawczy dla Dyrekcji seminarjum , druk 2 str., 1 kompl. (1 ark. wierzchni i 100 arkuszy środkowych)	„ S. dzien. pod.	„ „	8,22

II. Gimnazja.

		cena sprzedażna (księgarska) ozna- czona na blankiecie zł.
1) Teczka kandydata z prośbą o przyjęcie i świadc- stwem lekarskiem do klasy . . . . , okładka na całym ark., druk 2 str., 2 wkładki na $\frac{1}{4}$ ark., druk 1 str.	signum G. tecz.	0,16
2) Teczka dla kandydata do kl. I, okładka na całym ark., druk 2 str., 2 wkładki na $\frac{1}{4}$ ark., druk 1 str., druk 2 str., 1 kompl.	„ G. teczka I.	„ „ „ 0,16
3) Księga ewidencyjna uczniów, druk 2 str., 1 kompl. (1 ark. wierzchni, 50 ark. środków i 25 arkuszy skorowidza)	„ G. ks. ew.	„ „ „ 5,50
4) Katalog okresowy, druk 2 str., 1 kompl. (1 arkusz wierzchni, 14 ark. środków)	„ G. kat. okr.	„ „ „ 1,32
5) Katalog główny, druk 2 str. 1 kompl. (1 ark. wierz- chni 14 ark. środków i 1 ark. świadectw)	„ G. kat. gł.	„ „ „ 1,56
6) Protokół egzaminu dojrzałości na całym ark., druk 2 str.	„ G. prot. dojrz.	„ „ „ 0,13
7) Protokół egzaminu dojrzałości dla eksternów na całym ark. druk 2 str.	„ G. prot. dojrz. ekst.	„ „ „ 0,18
8) Dziennik lekcyjny, druk 2 str. 1 kompl. a 56 kart	„ G. dzien. lekc.	„ „ „ 2,18
9) Dziennik podawczy dla Dyrekcji gimnazjum, druk 2 stron., 1 kompl. (1 ark. wierzch. i 100 ark. środ- ków)	„ G. dzien. pod.	„ „ „ 8,22
C. Druki urzędowe.		
1) Wykazy stanu służby dla urzędników z 4 kart	signum Wykaz stanu sł. urzęd.	cena zł 0,40
2) Wykazy kwalifikacyjne dla urzędników na całym arkuszu kancelaryjnym	„ Wyk. kwal. urzęd.	„ „ 0,20
3) Wykazy stanu służby dla nauczycieli a 8 kart w okładce	„ Wyk. st. sł. naucz.	„ „ 0,50
4) Wykazy kwalifikacyjne dla nauczycieli a 4 kart	„ Wyk. kwal. naucz.	„ „ 0,40

95.

C E N Y

świadcstw i druków szkolnych, oraz urzędowych.

W związku z cenami świadectw i druków szkolnych, oraz urzędowych, podanemi w wykazie ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 29. lutego 1928 r. Nr. 2 (195) poz. 41, Ministerstwo W. R. i O. P. podaje dodatkowo do wiadomości **cenę następujących świadectw i druków szkolnych oraz urzędowych, które sprzedają miejscowe księgarnie:**

A. ŚWIADECTWA SZKOLNE.**II. Szkoły Ćwiczeń.**

1) Świadectwa półroczne . . .	signum C. P.	cena księg. zł.	0,19
2) Świadectwa roczne . . .	" C. 1.	" " "	0,19
3) Świadectwa odejścia . . .	" C. 2.	" " "	0,25

III. Zakłady kształcenia nauczycieli.

1) Świadectwa półroczne . . .	signum S. P.	cena księg. zł.	0,19
2) Świadectwa roczne . . .	" C. I.	" " "	0,16
3) Świadectwa odejścia . . .	" S. O.	" " "	0,24

IV. Gimnazja.

1) Świadectwo półroczne:			
a) tekst polski,	signum G. P.	cena księg. zł.	0,13
b) tekst polsko-niemiecki,	" G. 13. C.	" " "	0,45
c) tekst polsko-ruski,	" G. P. R.	" " "	0,47
2) Świadectwa roczne:			
a) tekst polski,	signum G. R.	cena księg. zł.	0,13
b) tekst polsko-ruski,	" G. R. R.	" " "	0,47
c) tekst polsko-niemiecki,	" G. 13. D.	" " "	0,45
3) Świadectwa odejścia . . .	signum G. O.	cena księg. zł.	0,24

C. DRUKI URZĘDOWE.

1) Wykazy stanu służby dla urzędników	signum: Wyk. stanu sł. urzęd.,	cena księgarska	zł. 0,51
2) Wykazy kwalifikacyjne dla urzędników	signum: Wyk. kwal. urzęd.,	cena księgarska .	zł. 0,25
3) Wykazy stanu służby dla nauczycieli	signum: Wyk. stanu sł. naucz.,	cena księgarska	zł. 0,62
4) Wykazy kwalifikacyjne dla nauczycieli	signum: Wyk. kwal. naucz.,	cena księgarska .	zł. 0,48

W cenach powyższych mieszczą się koszty przesyłki, wraz z zyskiem księgarskim.

(Nr. O. Prez. 2484/28).

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

Pan Wojewoda zwolnił ze służby z dniem 31 stycznia b. r. z powodu zamążpójścia p. Michalinę z Kopaczów Witowską stałą nauczycielkę szkoły powsz. w Mysłowicach, przyznając jej odprawę stosownie do postanowień ustawy z dn. 29. marca 1926 (Dz. U. Śl. Nr. 8 poz. 12 z r. 1926), zmienionej ustawą z dn. 1. X. 1926 (Dz. U. Śl. Nr. 23 poz. 39).

KONKURSY.

Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza konkurs na następujące posady:

- 1) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Baranowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród szkolny, stacja kolejowa w miejscu)
- 2) stałego kierownika 7 kl. szkoły powszechnej w **Jankowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród, połączone organicznie z organistostwem).
- 3) stałego kierownika 4 kl. szkoły powszechnej w **Rówieniu**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 4) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Roju**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 5) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Rogoźnej**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 6) stałego kierownika 5 kl. szkoły powszechnej w **Świerklanach Dolnych**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 7) stałego kierownika 4 kl. szkoły powszechnej w **Zebrzydowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 8) stałego kierownika 1 kl. szkoły powszechnej ewangelickiej w **Żorach**, (mieszkanie służbowe, ogród, stacja kolejowa w miejscu).
- 9) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Adamowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 10) stałego kierownika 1 kl. szkoły powszechnej w **Bogunicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 11) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Chwałęcicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 12) stałego kierownika 7 kl. szkoły powszechnej Nr. 2 w **Czerwionce**,
- 13) stałego kierownika 5 kl. szkoły powsz. w **Debieńsku Wielkiem**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 14) stałego kierownika 8 kl. szkoły powszechnej w **Gieraltowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 15) stałego kierownika 2 klas. szkoły powszechnej w **Grabowni**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 16) stałego kierownika 3 kl. szk. powsz. w **Kamieniu** (pow. rybnicki) (mieszkanie służbowe, ogród, stacja kolejowa w miejscu).
- 17) stałego kierownika 4 kl. szkoły powszechnej w **Orzepowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 18) stałego kierownika 5 kl. szkoły powszechnej w **Paniówkach**, (mieszkanie służbowe, ogród).

- 19) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Bluszczowie**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 20) stałego kierownika 2 klas. szkoły powszechnej w **Chałupkach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 21) stałego kierownika 1 kl. szkoły powszechnej w **Cisówce**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 22) stałego kierownika 5 klas. szkoły powszechnej w **Czyżowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 23) stałego kierownika 4 kl. szkoły powszechnej w **Godowie**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 24) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Jedłowniku**, (mieszkanie służbowe, ogród, organicznie połączone z organistostwem).
- 25) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Kobyli**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 26) stałego kierownika 3 klas. szkoły powszechnej w **Kornowacu**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 27) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Krastoszowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 28) stałego kierownika 5 kl. szkoły powszechnej w **Krzyżkowicach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 29) stałego kierownika 1 kl. szkoły powsz. w **Ligocie Tworkowskiej**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 30) stałego kierownika 1 kl. szkoły powszechnej w **Łańcach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 31) stałego kierownika 4 kl. szkoły powszechnej w **Łaiskach**, (mieszkanie służbowe).
- 32) stałego kierownika 3 kl. szkoły powsz. w **Markłowicach Górnych**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 33) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej Nr. 2 w **Mszanej**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 34) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Nieboszowach**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 35) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Odrze**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 36) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Pogrzebieniu**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 37) stałego kierownika 5 kl. szkoły powszechnej w **Połomji**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 38) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Pstrąonej**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 39) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Radlinie Górnym**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 40) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej w **Raszczycach**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 41) stałego kierownika 3 kl. szkoły powszechnej katol. w **Ruptawie**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 42) stałego kierownika 2 kl. szkoły powsz. ewangel. w **Ruptawie**, (mieszkanie służbowe, ogród).

- 43) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Rzuchowie**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 44) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Skrbeńsku**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 45) stałego kierownika 6 kl. szkoły powszechnej w **Skrzyszowie**, (mieszkanie służbowe, ogród, pole, połączone organicznie z organistostwem).
- 46) stałego kierownika 4 klas. szkoły powszechnej w **Syrynie**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 47) stałego kierownika 4 klas. szkoły powszechnej w **Zawadzie**, (mieszkanie służbowe, ogród).
- 48) stałego kierownika 2 kl. szkoły powszechnej w **Żynej**.
- 49) kierownika 7 kl. szkoły powszechnej III w **Rudzie**, okr. Świętochłowice I.
- 50) kierownika 6 klas. szkoły powszechnej w **Kozłowej Górze**, mieszkanie służbowe, ogród, odległość od stacji kolejowej 2,5 km., połączenie autobusowe.
- 51) kierownika 4 klas. szkoły powszechnej w **Tarnowicach Starych**, organistostwo, 6,5 ha pola, ogród, mieszkanie, odległość od stacji kolejowej 3 km.

Podanie udokumentowane należy wносить drogą służbową do Wydziału Ośw. Publicznego w terminie do dnia 15 czerwca b. r.

Magistrat miasta Katowic ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie w oddziałach dla mniejszości językowej niemieckiej przy szkołach miejskich:

A. W miejskim gimnazjum matematyczno-przyrodniczem męskim:

- a) 1 posadę nauczyciela języka polskiego,
- b) 2 posady nauczycieli matematyki i fizyki,
- c) 1 posadę nauczyciela fizyki i chemji,
- d) 1 posadę nauczyciela języków francuskiego i angielskiego,
- e) 1 posadę nauczyciela przyrodoznawstwa,
- f) 1 posadę nauczyciela ćwiczeń cielesnych.

B. W miejskim gimnazjum połączonym z liceum żeńskim:

- a) 1 posadę kierownika pedagogicznego,
- b) 1 posadę nauczyciela (ki) języka polskiego,
- c) 1 posadę nauczyciela (ki) języka niemieckiego,
- d) 1 posadę nauczyciela (ki) przyrody,
- e) 3 posady nauczycieli (lek) matematykj i fizyki.

Posady te mają być obsadzone z dniem 1 września 1928 r.

O posady ubiegać się mogą wyłącznie nauczyciele, posiadające pełne kwalifikacje zawodowe (egzamin nauczycielski).

Językiem wykładowym w tych oddziałach jest język niemiecki. Nauczyciele ubiegający się o te posady — prócz nauczyciela języka polskiego — powinni czynić zadość postanowieniom art. 123 Konwencji Genewskiej z dnia 15 maja 1922 r., mianowicie powinni wykazać, że należą do mniejszości językowej niemieckiej i władają poprawnie językiem niemieckim.

Pobory reguluje ustawa o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych z dnia 9 października 1923 r. Do poborów płaci się obecnie dodatek Wojewódzki, wynoszący 40%. Zamiast pomocy lekarskiej i ulg

w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi w naturze płaci się dodatek miejski, który wynosi dla żonatyh 20%, dla nieżonatyh 10% poborów.

Podania dokładnie udokumentowane wraz z życiorysem i świadectwem lekarza urzędowego, stwierdzającym zdolność fizyczną kandydata do zawodu nauczycielskiego, należy wnieść do Magistratu miasta Katowic **najpóźniej do dnia 25 maja 1928 r.**

Kandydaci będący w służbie państwowej zechcą podania przedłożyć w drodze urzędowej.

Podania nieodpowiadające warunkom konkursu nie będą rozpatrywane.

Katowice, dnia 5 maja 1928 r.

Magistrat.

Magistrat miasta Katowic ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie przy miejskich szkołach średnich-ogólnokształcących:

A. W miejskiem gimnazjum matematyczno-przyrodniczem męskim:

- a) 1 posadę nauczyciela języka polskiego,
- b) 3 posady nauczycieli matematyki i fizyki,
- c) 1 posadę nauczyciela języków francuskiego i niemieckiego,
- d) 1 posadę nauczyciela rysunków.

B. W miejskiem gimnazjum i liceum żeńskim:

- a) 1 posadę katechety religii rzymsko-katolickiej,
- b) 2 posady nauczycieli (lek) języka polskiego,
- c) 1 posadę nauczyciela (ki) geografji,
- d) 1 posadę nauczyciela (ki) matematyki,
- e) 1 posadę nauczyciela (ki) śpiewu.

Posady te mają być obsadzone z dniem 1 września 1928 r.

O posady ubiegać się mogą wyłącznie nauczyciele, posiadające pełne kwalifikacje zawodowe (egzamin nauczycielski).

Pobory reguluje ustawa o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych z dnia 9 października 1923 r. Do poborów płaci się obecnie dodatek Wojewódzki, wynoszący 40%. Zamiast pomocy lekarskiej i ulg w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi w naturze płaci się dodatek miejski, który wynosi dla żonatyh 20%, dla nieżonatyh 10% poborów.

Podania dokładnie udokumentowane wraz z życiorysem i świadectwem lekarza urzędowego, stwierdzającym zdolność fizyczną kandydata do zawodu nauczycielskiego, należy wnieść do Magistratu miasta Katowic **najpóźniej do dnia 25 maja 1928 r.**

Kandydaci będący w służbie państwowej zechcą podania przedłożyć w drodze urzędowej.

Podania nieodpowiadające warunkom konkursu nie będą rozpatrywane.

Katowice, dnia 5 maja 1928 r.

Magistrat.

Komunikaty

Zgodnie z postanowieniami § 26 ustawy o stowarzyszeniach z dnia 15. XI. 1867 (Dz. U. P. Nr. 134) podaje się do wiadomości o dobrowolnym rozwiązaniu się **Kółka amatorsko-śpiewackiego w Bażanowicach pow. Cieszyn** jako stowarzyszenia, a przekształcenie się jego w sekcję amatorską i chór przy tutejszem Kole Macierzy Szkolnej. Majątek Kółka przeszedł w myśl statutu na **Kółko Macierzy Szkolnej**.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że pensja orderowa, przypadająca poszczególnym kawalerom orderu „Virtuti Militari“ za rok 1928 ma być wypłacona jednorazowo w pełnej wysokości w terminie **od 15 kwietnia 1928 r.**

Wypłata dla osób, nie będących w czynnej służbie wojskowej lub niezajętych w instytucjach wojskowych, nastąpi w kasach skarbowych na podstawie wykazów, które nadeśle izbom skarbowym Kapituła Orderu.

Zarząd Drukarni Państwowej podaje do wiadomości **spis księgarń**, do których szkoły zwracać się mają po świadectwa i druki urzędowe oraz pomocnicze **za wyjątkiem świadectw dojrzałości, które należy nabywać wyłącznie w Drukarni Państwowej.** Liczba księgarń będzie stale zwiększana, co będzie podawane do wiadomości.

Ceny księgarskie poszczególnych świadectw podane są w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 29. II. br. Nr. 2. (195) poz. 41 oraz dodatkowo w Dzienniku Urzędowym Min. Nr. 4, poz. 85. (Dz. U. W. O. P. Nr. 5 z r. 1928, poz. 94 i 95).

Zarząd Drukarni Państwowej podając powyższe do wiadomości, prosi zarazem o zaniechanie zwracania się z zapotrzebowaniami do Drukarni Państwowej, która z reguły pozostawiać je będzie bez odpowiedzi.

SPIS KSIĘGARŃ:

- Biblioteka Polska, Warszawa, Nowy Świat 23-25.
- „Księgarnia Atlas”. Warszawa, Nowy Świat 59.
- Państwowe Wyd. Książek szkolnych, Lwów, Kurkowa 21.
- L. Fiszer, Katowice.
- Sw. Wojciecha, Poznań.
- Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego, Wilno.
- Księgarnia Nauczycielska Białystok.
- Rozwój na Kresach Brześć nad Bugiem.
- Michałowicz i Zieliński, Równe Woł.
- Gebethner i Wolff, Lublin.
- Gebethner i Wolff, Kraków.
- Bracia Bażańscy, Toruń.
- „Szkolnica”, Kraków, Rynek Główny 29.
- J. Idzikowski, Bydgoszcz, Gdańska 16-17.
- Towarzystwo Wyd. Nauczycielstwa, Łódź, Piotrkowska 85.
- Biblioteka Polska, Maniszewski, Czarnków, Włkp.

99.

ZMARLI.

Zubek Rudolf, kierownik szkoły powszechnej im. Król. Jadwigi w Cieszynie, zmarł dnia 13. marca 1928.

Nowak Franciszek, nauczyciel szkoły powszechnej w Gaszowicach pow. Rybnik, zmarł dnia 12. kwietnia 1928 r.

Watach Paweł, nauczyciel szkoły powszechnej VI w Ustroniu powiat Cieszyn, zmarł dnia 23. marca 1928 r.

Zagan Ludwik, kierownik szkoły powszechnej w Wielkich Górkach powiat Cieszyn, zmarł 1. marca 1928 r.

100.

KSIĄŻKI POLECONE.

Milata A. i Skrzypek T.: Geografia Polski w formie lekcji metodycznych. Podręcznik dla nauczycieli, zatwierdzony przez Min. W. R. i O. P. „Kresy“, Cieszyn 1923, str. 83.

„Bardzo dobry metodycznie ułożony podręcznik, wprowadzający czytelnika w istotę rozkładu materiału geograficznego, toku poszczególnych lekcji, oraz sposobów ich urozmaicenia, celem pobudzenia zainteresowania młodzieży geografją.”

Milata A. i Skrzypek T.: Geografia Polski w formie streszczeń i ćwiczeń. Podręcznik do domowego użytku uczniów szkół powszechnych i wydziałowych. „Kresy“, Cieszyn, str. 83.

„Niniejszy podręcznik stanowi uzupełnienie poprzedniego i wykazuje to samo metodyczne ujęcie oraz dobre zrozumienie zakresu wymagań, jakie nauczyciel stawiać może wobec młodzieży.”

Milata A.: Województwo Śląskie. Podręcznik do domowego użytku uczniów szkół powszechnych i wydziałowych. „Kresy“, Cieszyn 1925.

Ten pierwszy w Polsce podręcznik krajoznawstwa dla Województwa Śląskiego jest metodycznie ułożony i opracowany nader starannie. Z punktu widzenia dydaktycznego powinno się nauczycielstwo zapoznać z tą książką, by się zorientować w zadaniach lokalnych krajoznawstwa.”

Bibliografia Pedagogiczna M. W. R. i O. P.

Rok VII — zes. III—IV., str. 209.

„**Dr. Galicz Jan. Generał Józef Bem, jego życie i czyny.** Z 19 ilustracjami w tekście i mapką orientacyjną wschodnich Węgier i Siedmiogrodu. Str. 176. Cieszyn. 1927. Nakładem „Macierzy szkolnej ks. Cieszyńskiego.”

„Szeniec“ Dwutygodnik poświęcony sprawom obrony Państwa, Warszawa, 1. lipca 1927. Nr. 1. umieszcza następującą krytykę tej książki:

Książka dr. Galicza jest bodaj najobszerniejszym z dotychczasowych życiorysów generała Józefa Bema, a zarazem napisana jest najbardziej żywo i zajmująco. Istniejące obecnie życiorysy, to przeważnie chude broszurki, ograniczające się do wyczerpania kolei żywota generała. Na ich tle książka dr. Galicza, napisana z dużym poletem, wyróżnia się korzystnie. Zjawia się ona bardzo na czasie, w związku z zamierzeniami przewiezienia prochów bohatera na ziemię ojczyzną. Czas właśnie po temu, by mało znana postać znakomitego bojownika i obywatela przypo-

mnieć i spopularyzować w szerszych masach, które coś nie coś o nim wiedzą, lecz wiadomości te ograniczają się przeważnie do ogólników, lub też do szczegółów, czerpanych z powieści o nim pióra Gąsiorowskiego.

Czyta się książkę z dużym zainteresowaniem i prawdziwą przyjemnością, jak czyta się dobrą powieść. Jest to w równej mierze zasługą literackiego talentu autora, przemawiającego do czytelnika żywymi obrazami, kreślonymi pięknym i barwnym językiem, jak zasługą tematu, porywającego czytelnika bogactwem samych wydarzeń. Generał na kartach książki p. Galicza przestaje być tylko symbolem bohaterstwa; staje się żywym człowiekiem, bliskim czytelnikowi i zrozumiałym.

Autor przedstawia w swej pracy zarówno działalność polityczną i wojskową generała, jak też i jego prace naukowe."

Wydział Oświecenia Publicznego poleca tą książkę jako nadającą się do bibliotek uczniowskich i nauczycielskich.

W Wydawnictwie T. Radliński, Smolna 17 m. 6. w Warszawie wyszły następujące podręczniki dla szkół średnich zaaprobowane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

1. „Wiadomości wstępne z geografii“ na kl. II (polecony).
2. „Świat i jego mieszkańcy“ (polecony), łatwy podręcznik na klasę III, dostosowany do wymagań programu.
3. „Pięć części Świata pozaeuropejskich“ (polecony) obszerniejszy podręcznik na kl. III.
4. „Geografja Europy“ podręcznik na kl. IV względnie V.
5. „Geografja Rzeczypospolitej Polskiej“ (polecony) na kl. V.

101.

OGŁOSZENIA.

GODŁA PAŃSTWOWE wykonane z masy poleca dla Urzędów, Szkół i t. p. firma:

KAZIMIERZ SCHAEFER, Wielkie Piękary.

Loterja fantowa Związku Obrony Kresów Zachodnich.

Związek Obrony Kresów Zachodnich komunikuje: Na mocy zezwolenia Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej z dnia 23. III. br. 1. dz. 3123/28 ciągnięcie loterji fantowej zostało przełożone z dnia 1. kwietnia na dzień 31. maja br. Termin powyższy jest nieodwołalny. Tabela wygranych podana zostanie do wiadomości publicznej w 14 dni po ciągnięciu tj. najpóźniej 14. czerwca br.

Cena nr. 5 . . . . . zł 1,00
płatnych zaraz po otrzymaniu numeru.
Nr. konta czekowego . P. K. O. 301 973

Cena ogłoszeń:
cała strona 50 zł, $\frac{1}{2}$ strony 25, $\frac{1}{4}$ strony 12 zł 50 gr.
Adres Redakcji i Administracji
»Dziennik Urzędowy Wydziału Oświecenia Publ.«
Katowice, szkoła Szafranka, ul. Szafranka.

DRUKARNIA ŚLĄSKIEGO URZĘDU WOJEW.

KATOWICE, UL. FRANCUSKA 47

poleca się do wykonywania

**wszelkich prac drukarskich
- - i introligatorskich - -**

dla urzędów wojewódzkich, samorządowych
i komunalnych

